

Ingenyfüzet: „Fordítsunk több figyelmet a magyar kutyafajták tenyésztésére.“

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falu“ Országos Földművelésügyi Osztály.)
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:
SCHANDL KÁROLY dr.

Elfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások“ című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre . . . . . 2 P

Budapest, 1931.

XII. évfolyam, 19. szám.

Vasárnap, május 10.

Darányi Ignác szobra.

Irta: Vantsó Gyula dr., a Magyar Gazdaszövetség igazgatója.

Negyedszer fakadnak a tavasz virágai a tassi temető sírdombján, amely alatt a régi Magyarország legnagyobb földművelésügyi minisztere, Darányi Ignác alussza örök álmát és most a negyedik virágnitító kikeletnek szép májusi vasárnapján, e hónap 17-én déli egy órakor lehull a lepel ennek a térben és időben egyre növekvő nagy egyéniségnek ércszobráról, amely tehetősebbek pengőiből és szegények filléreiből készült. Ünnepet ül ezen a napon az osztatlan magyar gazdatársadalom, a kegyeletes emlékezésnek és soha nem muló hálának ünnepét, amely a föld

népe részéről méltán megilleti azt a férfiut, akit életében a kisemberek atyjának neveztek. A Városligetben az általa épített Mezőgazdasági Muzeumnak a ligeti tó felé eső frontján fog állani Darányi Ignác ércszobra, amelyet Kisfaludy-Stróbl Zsigmond szobrászművész alkotott remekbe abból az összegből, amely a Magyar Gazdaszövetségnek engedélyezett országos gyűjtés eredményeként befolyt.

Budapest székesfőváros gazdagabb lesz egy értékes műemlékkel, a magyar földművelő társadalom pedig azzal

Kép a dömsödi kisgazda-termelőszövetkezet megalakulásáról.

1. Váry Albert, 2. Udvardy János országgyűlési képviselők, 5. Tarján Vilmos, a Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete vezérigazgatója, 3. Kornis István igazgató, 4. Szekeres László, a Faluszövetség főtitkára, 6. Eötvös Ferenc makádi ref. lelkész, 7. Sáfrány József, a dömsödi gazdakör elnöke.

a jóleső öntudattal, hogy kötelességet teljesített, amikor Darányi Ignác érdemeit köbe vésvé és ércebe öntve maradóan örökítette meg az utókor számára.

Hogy ki volt Darányi Ignác, hogy miért érdemi meg nemzetének osztatlan kegyeletes halálját, azt hirdesse a szobor az utókorak. Mi, akik őt életében ismertük, közéleti munkásságát figyelemmel kísértük, alkotásait értékelni tudtuk és őt mint embert csak mélységesen tisztelni és becsülni tanultuk, jól tudjuk, mert lelkünk mélyén érezzük, hogy a történelem lapjain nem kevésbé előkelő helyet vívott ki magának azoknál a nagyoknál, akik neve fogalom, életük munkájával nyújtott példaadásuk és munkájuk pedig világító fátylavá vált a jelenkor legjobbjai számára, akik a boldogabb magyar jövő útjait keresik. Ő volt az, aki irányt szabott a magyar földművelésügyi minisztérium tevékenységének, ő volt az, aki a magyar földmívelést a régi kormányoknak ezt a szegény és szerény hamupipókéjévé méltatlan elvetettségből felemelte s arra a polcra helyezte, amelyet megérdemel. Amíg ő nem jött, csak gazdapanaszok voltak, megértő orvosok és az orvoslás eszközei azonban hiányoztak. Ő volt az, aki köztudattá tette, hogy a magyar mezőgazdaság nem az a vadontermő szűz talaj, amely minden megmunkálás és befektetés nélkül az idők végtelenségéig termi az adót az államkasszáknak, hanem az a modern, kulturált kert, amely annál többet és annál nagyobb értéket terem, minél megértőbben nyul hozzá a kertész, az állam gondozó keze. Ő volt az, aki tizenhárom esztendőn át, amíg a földművelésügyi miniszteri székben ült, mindig csak alkotott és mindig csak értékeket alkotott, valóra váltván sok jámbor óhaját és tartalmat adva annak a programmnak, amely egy agrár-országot boldogítani tud.

Érdemeinek felsorolása, alkotásainak méltánylása köteteket venne igénybe és nem is a mi feladatunk, hanem a történetírő és az iskoláé, mely nagy emberek emlékének megbecsülésére tanít. A mi feladatunk ma ezen a helyen annyi, hogy felhívjuk minden jó magyar földmives figyelmét Darányi Ignác szobrának leleplezési ünnepére. Legyen ott ezen az ünnepen legalább lélekben az ország minden földmívelője, azok pedig, akik a fővárost olesón és gyorsan megközelíthetik, zárandokoljanak el május 17-én Budapestre a Városligetbe és tegyenek le egy szál virágot arra a kőtalapzatra, amelyen egy férfi szobra áll, aki egy hosszú életnek becsületes, nemes, a haza röge és a rög népe iránt érzett rajongó szeretetből irányított alkotó munkával vált érdemessé arra a diszhelyre, amelyet a nagy magyarok Pantheonjában elfoglal.

A leleplezési ünnepség nagyarányú előkészületei.

A magyar gazdatársadalom nagy előkészületeket tett a Darányi Ignác emlékszobor leleplezési ünnepségeinek minél sikeresebbé tételére, amelyek iránt az ország minden részéből élénk érdeklődés nyilvánul meg. A bizottság a szobor megalkotásával Kisfaludi-Stróbl Zsigmond szobrászművészt bízta meg. Darányi Ignác szobra másfél méteres életnagyságu álló alak, amelynek anyaga bronz s talapzata harasztí mészkő. A szobor Darányi alkotásainak egyik legkiválóbbja, a Magyar Mezőgazdasági Múzeum előtt nyert elhelyezést a Városligetben. A leleplezési ünnepség május hó 17-én, vasárnap lesz. A szoborbizottság tagjai: Magyar Kázmér m. kir. gazdasági főtanácsos, elnök, a földmívelésügyi minisztérium részéről Nagy Iván miniszteri tanácsos és Schandl László segédtitkár, a miniszterelnökség részéről Préger Ernő kormánybiztos, a főváros részéről Pacher Béla tanácsjegyző, a „Virágos Budapest” mozgalom részéről Manning Vilmos egyetemi orvosprofesszor és Darvas Ferenc gazdasági főtanácsos, a Magyar Gazdaszövetség képviselőjében Ibrüg Károly egyetemi magántanár, a nagyarányú leleplezési ünnepség minden részletét megállapították. Az ünnepség méltó lesz a magyar mezőgazdaság halhatatlan alakjának emlékéhez.

Az alsódunántuli gazdák közös anyagbeszerzése.

Az ország különböző részein különböző módon, de ugyanazon céllal gazdaszervezések folynak. Ennek a gazdaszervezéseknek az a célja, hogy a *gazdaközösség nagyobb tételben közösen és így olcsóbban szerezzék be a termelésnél nélkülözhetetlenül szükséges üzemanyagokat.*

A szervező munkát az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara (Kaposvár) is megindította. A kamara a kamarakerület főbb kereskedelmi gócpontjain, összesen ötvenkét helyen megállapodást létesített egyes kereskedőkkel, akik raktáron tartják és a kamara ellenőrzése mellett működő intézőbizottság által megállapított áron hozzák forgalomba azon anyagokat, melyeket az intézőbizottság megjelöl.

Az intézőbizottság a következőképp alakult meg: Minden vármegyéből 2—2 gazdatag, mely gazdatagokat a mezőgazdasági kamara igazgatóválasztmánya kérte fel. A gazdatagok közül egyik tag nagyobb birtokos, másik tag kisbirtokos. Az intézőbizottság kereskedő tagjai, vármegyénként szintén 2—2 tag, a vármegye területén bevont kereskedők által delegálva. Ezen intézőbizottságnak hivatalból tagjai még az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara igazgatója és a Pécsi Kereskedelmi és Iparkamara kiküldött tisztviselője. Elnöke a mezőgazdasági kamara mindenkor elnöke. Ezen intézőbizottság határozata alapján egyelőre a következő anyagokat tartják raktáron a kereskedők, melyeket a gazdaközösség minden egyes bevásárlási helyen kifüggesztett hitelesített árjegyzék és minta alapján vásárolhat meg:

Különböző vetőmagvak, rézgálic, raffia, zsákok, kötélárak, koesikenőcs, világítópetróleum, erőtakarmányok. Ezeket kivül közesen nagyobb tételben beszerezheti a gazdaközösség egyéb, — kizárólag azonban csak a gazdasági üzem folytatásához szükséges — anyagokat, megbízható minőségben és a mindenkor legkedvezőbb bizonosítható áron, szintén az akcióba bevont kereskedők útján.

Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara reméli, hogy ezen szervezkedés útján a kamara által kitűzött cél: *a mindenkorú árszabályozási tevékenység érvényesíthető lesz.*

Munkáskérdések a Mezőgazdasági Kamara szakosztályi ülésén.

Az Országos Mezőgazdasági Kamarának munkásosztálya ifj. Mészáros István mezőgazdasági munkás, felsőlázi tag elnöklésével legutóbb ülést tartott, amelyen az elnök rámutatott, hogy a mezőgazdasági munkásság szomorú telet élt át és a nehézetet fokozta az is, hogy a késői kítavaszkodás miatt a mezőgazdasági munkálatok is később indultak meg. Csüggedésre azonban, szerinte, most már nincs ok, mert minden remény megvan arra, hogy a *mezőgazdasági helyzet feljavulásával a mezőgazdasági munkásság helyzete is elviselhetővé válik.*

Hatács Ágoston dr. főtitkár előadásában letárgyalta a szakosztály a munkástoborzás újabb szabályozásának ügyét, a gazdasági cselédek költözőkésdi idejének rendezésére vonatkozó javaslatot, az önkéntes munkásbiztosítási díjak valorizálását és a közmunkáknál kívánatos intézkedéseket. A szakosztály tagjai jelentést tettek a mezőgazdasági munkások érdekében megindított téli ruházati és csizmaakció eredményeiről és legnagyobb megelégedéssel állapították meg, hogy *különösen a ruházati akció a legteljesebb mértékben megfelelt céljának, mert igen jutányos áron kitűnő minőségű ruhaanyagot juttatott a szegényebb néposztálynak.* Elhatározták, hogy kérni fogják a ruházati akciónak jövőbeni megismétlését, *kiterjesztve azonban női és gyermekruházati anyagokra is.* A csizma, illetve lábbeli akció megismétlését szintén kívánják, azonban olyan módosítással, hogy *ne kész cipők és csizmák, hanem csak bőrányag kerüljön kedvezményes árusításra, amely bőrányag minősége könnyebben ellenőrizhető és annak feldolgozása a falusi kisiparosoknak adna munkát.*

A helyenként mutatkozó alacsony munkabérek és egyéb munkaügyi visszasságokkal kapcsolatban a szakosztály arra az álláspontra helyezkedett, hogy kényszerű beavatkozás ezeken a visszasságokon nem segít, mert *pl. a legkisebb napszámber megállapítása inkább ront a munkásság helyzetén.*

A földreform során földhöz, illetve házhelyhez juttatottak különösen a *magas késedelmi kamatokat panaszolják* és ezért az ülés úgy határozott, hogy kérni fogja a késedelmi kamatnak 6 százalékra való leszállítását.

„Százezer métermázsá vetőmag.”

Mayer János földmivvelésügyi miniszter a százezer métermázsá vetőmag kiosztásáról.

Mayer János földmivvelésügyi miniszter a fenti címmel vezércikket írt a „Budapesti Hírlap” május hó 3-iki számába. A cikkből — mely a magyar buzatermelés egységesítésére irányuló rendkívül nagyfontosságú kormányintézkedést ismerteti — az alábbi részleteket közöljük:

Nagy és sürgős szükség van arra, hogy a hazánkban kimozdított és kipróbált nemesített féleségek segítségével a magyar buza, termése meggyarapításával és megjavításával párhuzamosan, lehetőleg egyenlősítessék. Azt mondhatom, hogy gazdaközönségünk apraja-nagyja át van hatva e munka fontosságának tudatától és a legnagyobb buzagalommal keresztül fogja vinni, ha erre neki megadjuk a módot.

Bármi legyen is az eredménye azoknak a most folyó nemzetközi tárgyalásoknak, amelyek célja a buzaáraknak a termelési költségeket meghaladó szintjára való emelése, buzatermelésünk egységesítésére szükség lesz. Mert az importországok jobban megfizetik a jó és kiegyenlített minőségű búzát. Ha pedig nem sikerül a buzaértékesítésnek említett irányú nemzetközi szabályozása: akkor csak búzáink kiváló minőségére támaszkodhatunk, a tengerentúli búzák versenyével szemben.

A mai viszonyok között gazdaközönségünk nem teheti azt, hogy a kitűzött cél eléréséhez szükséges kellő minőségű vetőmagot saját erejéből beszeresse. Szükségesnek mutatkozik a kormány támogatása. Ebben a helyzetben nekem, mint felelős tényezőnek, két kérdést kell tisztáznom. Először azt, hogy vannak-e olyan kipróbált buzaféleségeink, amelyek az ország egyes vidékein levő termelési és termelési viszonyokhoz alkalmazkodva, legalább az emberi számítás szerint bizonyossággal megadják a kellő eredményt? A másik pedig az, hogy a hozandó állami áldozatok arányában állnak-e az elérhető haszonnal?

Az első kérdést az 1927—1930. években országszerte foganatosított kísérletek eredményei világították meg. Az Országos Növénynemesítő Intézet, továbbá a Gabonás Lisztkísérleti Állomás, valamint a legkiválóbb gazdák határozott véleménye szerint, az említett négy esztendő kísérleti eredményei alapot adtak a magyar búzákat három csoportba való osztására, sütőipari használati értékük szerint. Az A. csoportba tartozók igen jó minőségű, gyengébb lisztek feljavítására alkalmas lisztet adnak. A B. csoportba tartozók lisztje keverés nélkül, magában is jó süthetőségű. A C. csoportbeliek lisztjét az első minőségűekkel kell foljavitani. A termés egységesítésére felé tehát már döntő jelentőségű lépést teszünk, ha a C. csoportba tartozó búzákat teljesen kiküszöböljük.

A szükséges pénzügyi támogatás szempontjából gondos számításokat végeztem. Ezek szerint a folyó évben százezer métermázsá vetőmag kiosztását irányoztam elő. Azért ennyit, mert a terjesztendő féleségekből ez évben nem fog több rendelkezésre állani. A következő években ez a mennyiség három-négyszeresére emelhető. A gazdák a kapott jó vetőmagokért a budapesti tőzsdei árat fizetik. A felárat, valamint a helyi és budapesti árak közötti különbözetet s az adminisztrációs költségeket a földmivvelésügyi tárca viseli. Lehetséges, hogy a számbavett költségek, ha a gazdák vásárlóképesége az időközi áremelkedés folytán megjavul és így képesek lesznek a maguk számájára beszerezni a vetőmagot, megcsökkennek. De egyelőre csak abból lehet kiindulni, hogy a kiosztásban részesült gazdák mindenike igénybeveszi az említett kedvezést s a kedvezmény nyújtásához szükséges összegnek rendelkezésre kell állania, mert a gazdasági élet minden számottevő tényezője azt a meggyőződését fejezte ki, hogy az egységes buzatermelés megvalósításánál égetőbb sürgős-

ségű feladat nincs és hogy ennek megoldása még a legnagyobb áldozatok árán is biztosítandó.

Magam részéről a vázolt terv sikeres keresztülvitelére minden részletintézkedést foganatosítani fogok. Gondolom lesz arra, hogy a terjesztett vetőmagvak az illető országszerte megállapított féleségek termelő és ellenőrzött gazdaságokból osztassanak ki. És pedig elsősorban eladásra is termelő gazdaságok között. Az eladásra nem termelő kisgazdák ugyane gazdaságokból a legtekintetesebben szelektált és szakszerűen megvizsgált vetőmagvakat szerezhetnek be.

Ami már most a szóban levő tevékenység további gazdasági jelentőségét illeti, csak röviden utalok a következőkre:

Buzatermelésünk külföldi értékesítését csak ezuton alapozhatjuk meg;

szántóföldünk közel egyharmadrészének hasznathozóvá tételéről van szó, amelynek mostani haszon nélküli munkálása bénítja egész közgazdasági életünket;

már az első kétévi kiosztás, métermázsánként csak 3 pengős árjavulást kalkulálva, 10 millió 200 ezer pengő több értéket jelenthet.

Nagyon természetesen, hogy a terv keresztülvitelénél a magyar gazdaközönség buzgó és szakavatott munkálkodása szükséges. Kívánatos, hogy a vetőmagkiosztásban részesült gazdák csak szelektált gabonavetőmagvakat használhassanak. Szükséges, hogy a kisgazdaságokból is kiküszöböltessenek a most még tapasztalható talajmivvelési és üzemi hibák, hiányok.

Hangsúlyozom, hogy a szántóföldünknek kereken hatvan százalékát bíró kisgazdák megfelelő eljárása nélkül a buzatermelés egységesítésének nagy munkája csak lassu tempóban és hiányosan haladhat előre. Nagy előnyben lesznek azok a kisgazdák, akik a maguk részére a szakszerű irányítást a képzett helyi tanácsadók, a gazdatisztkár alkalmazása útján biztosították, vagy biztosítják. Részemről, felelősségem tudatában, aligha fogok kitérhetni az elől, hogy elsősorban az olyan kisgazdaságok vételessen figyelembe a jó vetőmagvak terjesztésénél, melyeknek üzemintézésénél a megfelelő irányítást biztosítva látom.

Hazánk talajának és éghajlatának, a magyar gazda termelő munkájának, olyan értékes alkotása a magyar buza, hogy ennek jobb piaci helyzetbe hozatalával egész közgazdaságunk új erőre kap. Ez a tudat fogja vezetni a földmivvelési kormányt szóban levő tevékenységében és ez vezesse a gazdákat is, amikor veritékes munkájuk sikerét a szükséges ismeretek megszerzésével és a kapott útmutatások gondos végrehajtásával igyekeznek biztosítani.

Dragovits József tököli községi bíró háza és mintagazdaságának épületei.

A jázszentandrás leventék a háziipari bőrcserző és feldolgozó tanfolyam záróvizsgáján.

Jobb szélén Terenyei Alajos husételek konzerválásával foglalkozik, balszélén Csoszor Béla a gyapjút héhelyezi, a többi növendék a különféle bőrök kikészítését és feldolgozását végzi.

Háziipari bőrcserző és feldolgozó tanfolyam Jázszentandrásán.

(Képpel.) A Nagyalföld lapályos rónájának szélén, ahol már hullámos felületbe megy át a síkság, mint a Jázság végvára terül el Jázszentandrás nagyközség. A község tanyarendszerben nyolcezer katasztrális holdon terül el s a birtokmegoszlás olyan, hogy a lakói mind kis- és törpebirtokosok, százhuzdas birtokos sincsen. Igyekvő nép lakja e helységet, amely híres jó dohányjáról, az asszonyok pedig országos hírnévre tett szert *ruhelien, madeira, toledo fehérműhímzésével*, melyet háziiparszerűen folytatnak.

A bőrcserző- és feldolgozó tanfolyam — melyet a leventeegyesület rendezett — a férfinepességnek kívánt téli foglalkozásul háziipart meghonosítani. Február 3-án Kapinya Antal nagyfügedi lakos vezetése mellett nyílt meg e tanfolyam s a hallgatók száma állandóan növekedett. Két hónap elmúltával, a március hó 29-iki záróvizsgán tettek tanúságot a növendékek arról, hogy a tanfolyam megvalósította-e a maga elé tűzött célt.

Szakszerű vezetés mellett megtanulták a hallgatók a *juh-bőrök timsós és krómos cserzését*, amely utóbbi moly- és vízmentessé teszi az anyagot. Elsajátították a *lábbelinek való felsőbőrök kikészítését*, egyszerűbb *szőrmeruhák elkészítését*, *gyapju feldolgozását*, nevezetesen a *gyapju festését, héhelyzését, fonását* tanulták meg a hallgatók.

Az volt a cél e tanfolyam megszervezésénél, hogy a kisgazda és törpebirtokos az ő kis gazdaságában előfordulható állati termékeket háziiparszerűen önmaga tudja feldolgozni és azt akár saját gazdasága hasznára, akár mások részére tudja olcsón értékesíteni. Ez a cél nemcsak a bőr- és szőranyagoknál vezette a tanfolyam vezetőjét, hanem magának a *husnak feldolgozására* is. Így történt meg az, hogy a tanfolyam keretében került bemutatásra és oktatás anyagát képezte a *husnak konzerváló való tömegfeldolgozása*. Ezt a konzerváló élelmiszerek kellő elkészítése után egy légtelenítési eljárással oldották meg. Ezzel az eljárással a földműves felesége jól előre elkészítheti a táplálkozásához szükséges élelmet s a nagy munkaidőben együtt dolgozhatnak férjével és mégis rövid idő alatt ott a munka helyszínén kész főtt étellel csillapíthatják éhségüket.

A vizsgán bemutatásra kerültek a tanfolyam ideje alatt elkészült timsós és krómos juh-bőrök nagy tömegben, a lábbeli-felsőbőrök elkészítésére alkalmas borjú- és kutyabőranyagok, valamint a már feldolgozott bekesek, pruszlikok, kestyűk és egyéb ruházati cikkek, valamint a megfont gyapjuból készült meleg kendő.

Gyűjtsünk uj előfizetőket a „Vasárnap” részére!

A napraforgó-mag termelési feltételei.

Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara (Kaposvár) a homokterületek jobb értékesítési lehetőségeit kutatva, a napraforgómag termelésének jelentőségére hívja fel a körzetéhez tartozó gazdaközöniséget. A termelés megfelelő értékesítése érdekében a kamara kapcsolatot keresett a *Hutter és Lever Rt.* (Budapest, VII., Erzsébet-körút 6.) olajgyár vezetőségével és a következő megállapodásra jutott:

A gyár hajlandó az általa díjmentesen, szállítási költség felszámítása nélkül adott napraforgóvetőmag termését átvenni, a tőzsdei ár figyelembevételével. A termés átvételének határideje november hó 1-től december 15-ig terjed. A termelők által szállított napraforgómag ára nem a leszállítás napján jegyzett árhoz van kötve, hanem az október 15-től december 15-ig jegyzett budapesti tőzsdei *átlagáron* lesz elszámolva. A szállításkor az ár 75 százaléka nyer kiegyenlítés, míg a végleges elszámolás december hó végén fog megtörténni. Megjegyzendő, hogy a feladásnál a vasuti szállítási díjat és a mérlegelés költségét a termelő fizeti.

Tekintettel arra, hogy a napraforgó a silányabb homokföldeken is termelhető, különösen ilyen vidékekre ajánljuk a rozstermelés csökkentésére a termelés felkarolását. A termelésre vonatkozó részletes utmutatást, valamint érdeklődőknek szerződési űrlapot a Kamara díjmentesen küld.

Körülbelül 6—8 métermázsza napraforgómag számítható egy kat. hold területen, ha azt egy méteres négyzetes kötésben vetik. Tájékoztatásul közöljük, hogy a múlt évi árak október-december havában 14—15 pengő körül mozogtak métermázsánként.

A „Futura“ megkezdte a zöldhitelek folyósítását.

Az utóbbi hetekben egyre több olyan kívánság érkezett a Futurához, hogy a más években szokásos zöldhitelek folyósítását kezdje meg. Az előző esztendőben ugyanis ilyenkor már mindenütt kaphattak a gazdák zöldhiteleket méltányos feltételekkel, ahol a Futura kirendeltségei működtek. A bizonytalan helyzetre, valamint a világgazdasági eseményekre való tekintettel a Futura eddig nem indította meg a zöldhitelek kiadását, értesülésünk szerint azonban most már e téren is kedvező döntés történt s a zöldhitelek folyósítása megindult. A *buzára métermázsánként kilenc pengőt, a rozsra és az árpara pedig 6 pengőt folyósít a Futura 8.5 százalékos évi kamattal mellett és az átvételkor az illető szövetkezet paritásos árat fizet ki a termelőnek.*

Különösen nagy jelentősége van ennek az intézkedésnek, ha tekintetbe vesszük, hogy a bizonytalan helyzet miatt a vidéken a komolyabban kereskedelmi cégek és vállalatok *egyáltalán nem nyújtanak zöldhiteleket a gazdáknak*, úgy hogy a legtöbb vidéken egyelőre teljesen megállott a tavaszi gabonaforgalom.

Magyar ember
magyar cégtől vásárol

minden hangszert,
melyet a legfinomabb minőségben és legolcsóbb árban

REMÉNYI MIHÁLY
hangszertelepe szállít.

Budapest, VI./29. Király-utca 58.

Kérje most megjelent új árjegyzékemet.

Mit kér a Népművelő Testvérek Társasága a falusi értelmiséghez tartozó nőktől?

A Népművelő Testvérek Társaságának tabi szegény- és falugondozó szervezete, mint a Faluszövetség Nőosztálya, megindította járási programjának gyakorlati kivitelét. Ez a program a következő:

1. Falusi gyermekmenhelyek létesítését támogatni, hogy a kisdetek részére legalább a nyári nagy munkaidőben nyitva álljon.

2. A falusi leányifjúság nevelése, előkészítése, anyai, hitvesi, háziasszonyi, nemzeti, társadalmi feladataira.

A programnak nemcsak egy járás területén, hanem széles körben való megvalósításához szükség van arra, hogy a falvak értelmiségéhez tartozó nők bekapcsolódjanak e nemes munkába és saját falujuk, továbbá a Népművelő Testvérek Társasága között összekötők legyenek.

Vállalkozzanak arra, hogy a községbe kiküldendő szervező és oktató testvéreik támogatására a falu asszonyait, leányait összegyűjtsék, vagy alkalmat nyújtanak a velük való érintkezésre. Értesítsék a helyi hatóságokat a munka megkezdéséről. Igyekezzenek az ügynek több helyi pártfogót szerezni. Tájékoztassák a kiszálló szervezőt, vagy előadót. Hozzájuk közeleső helyek gyűlésein résztvesznek.

A Népművelő Testvérek Társasága ezzel szemben gondoskodik a helyenkénti kisdetemenhely és téli leánynevelő tanfolyamok megszervezéséről, megfelelő menhelyvezető, oktatók kiküldéséről, a falusi nőtársadalom közszellemének állandó gondozásáról és vándorelőadótestvérek látogatásairól.

Tizenegy pesfkörnyéki község alakít termelő- és értékesítő szövetkezetet.

A Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete „Árubeváltó Csarnoká-”nak sikere.

Döntő lépésre határozták el magukat a ráckevei és a dömsödi kisgazdák, amikor megalakították az első kisgazda-termelőszövetkezetet, melynek célja, hogy a termelő kisgazdákat egy közös szervezetbe fogja össze.

Az alakuló közgyűlés április hó 26-án zajlott le. A dömsödi Gazdakör helyiségeit zsufolásig megtöltötte a gazdaközönség, mely előtt Váru Albert és Udvardy János országgyűlési képviselők, a Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének és a Faluszövetségnek kiküldöttjei ismertették a mezőgazdasági szervezkedés fontosságát. A gyűlésen képviseltették magukat Lacháza, Makád, Dab, Sziget-szentmárton, Tass, Áporka és más községek gazdái is.

A zsufolásig megtelt teremben Sáfrány József nyitotta meg az ülést, majd Váru Albert, a kerület országgyűlési képviselője szólalt fel és annak a reménységének adott kifejezést, hogy a magyar nép összetartása és munkakedzsége előbb-utóbb mérjs csak kiharcolja a magyar falvak gazdasági feltámadását.

Váru Albert beszéde után Udvardy János képviselő ismertette a termelői szövetkezeti rendszert, amelynek ezelőtt két esztendővel ő volt az elindítója.

— Reá kell térni — mondotta többek közt — a minőségi termelésre és a racionalizálásra, amely ésszerűséget, okosságot, óvatosságot, számítás és szaktudást jelent a mezőgazdasági életben. Azt jelenti, hogy a gazda úgy művelje a földjét és úgy rendezze be gazdaságát, hogy a jövedelmezőség arányában álljon a befektetett tőkével, vagyis csökkentse a termelési önköltséget, fokozza a jövedelmezőséget és alkalmazkodjon a fogyasztói piac keresletéhez és igényéhez. Nem lehet tehát az évszázados szokás és hagyományok alapján olyan gazdálkodást folytatni és olyan cikket termelni, amelyekben a világtermelés túlermelést idézett elő. A buza térfoglalása éppen ezért csökkent és e világlajosság alól a magyar kisgazdaosztály sem vonhatja ki magát.

— A termelőszövetkezetekbe csoportosított kisgazdatársadalom állandó és biztos vevőt kap, ha a nagyfogyasztó átveszi termelvényeit. Szükséges tehát, hogy a termelést ennek megfelelően irányítsuk. A mai nap határhő és elindulási pontja annak az új országos mozgalomnak, amely hivatva van a magyar kisgazda-termelőosztályt reávezetni az egyfajta és nagytömegű termelési rendszerre.

Udvardy János nagyhatású beszéde után, Tarján Vilmos, a Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének vezér-

igazgatója nagyszabású előadás keretében mutatott reá arra, hogy szövetkezet formájában kell az előirt termelvényeket kitermelni. Kornis István statisztikai adatokat sorolt fel, majd Szekeres László dr., a Faluszövetség főtitkára szólt arról, hogy milliókat fizetünk ki a külföldnek friss főzélékért. Éppen azért lehetetlen, hogy a magyar kisgazdaosztály tehetetlenül nézze a külföld kerti és mezőgazdasági termékek beözönlését és a magyar milliók kivándorlását.

Ezután Gergely József és Vincze Ferenc mérnök szólalt fel. Ez utóbbi különösen azt hangsúlyozta, hogy a magyar kisgazdatársadalomnak egész értékesítési rendszerét a szövetkezeti vágányokon kell elindítani.

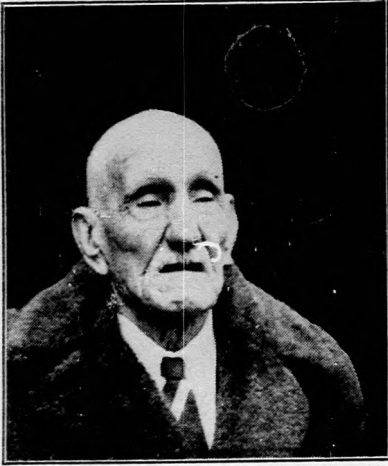
Az előadások után hosszabb vita indult meg, amelynek végzetével az értekezleten tizenegy község kimondotta, hogy megalakítja mindenütt a kisgazdák termelő és értékesítő szövetkezetét.

A Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezte Dömsődön már régebben felállította árugyűjtőtelepét Árubeváltó Csarnok címen, amely olyan eredményesen dolgozik, hogy a szövetkezet ma már ennek révén vásárolja össze hárommillió évi tojásforgalmának és hizlalt baromfibevásárlásának nagy részét, még pedig olyan márkázás bevezetésével, amelyhez ma már Dömsöd egész környékének termelése igazodik.

Az ujudvari levente-egyesület műkedvelő gárdája.

(Lásd a szöveget.)

A világ legöregebb embere.

A török származású Zara aga, aki százötvenhét esztendő, a napokban Amerikából Londonba érkezett. Zara aga 1774-ben született és az orvosi tudomány érthetetlenül áll e hosszú kor rejtelme előtt. Élelmes emberek pénzért mutogatják a világ legöregebb emberét.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház ülése.

A képviselőház április hó 28-iki, keddi ülésén az igazságügyi tárca költségvetésének részletes tárgyalása került sorra. Örfly Imre, a tárca előadója, ismertette a költségvetést; beszámolója során megemlítette azt is, hogy a megszűnés előtt álló OFB tíz év alatt közel egymillió katasztrális hold földet juttatott megváltás útján 30.000 hadirokkant, 26.000 hadiözvegy, 184.000 mezőgazdasági munkás és 114.000 törpe- és kisbirtokos számára. A vita során Östör József a haterem föl kiterő magyar ügyvédség súlyos helyzetével foglalkozott és helyzetük megjavítását sürgette. Wolff Károly szerint a magyar bíróság tekintélye egyik legnagyobb értékünk és azt meg kell védelmeznünk. Váry Albert a szociáldemokratákkal szemben, akik állandóan a külföldön élő elvbarátaiak érdekében emelnek szót, megállapítja, hogy külföldön csak olyanok tartózkodnak, akiket közönséges büneselvények elkövetése miatt nyomozólevéllel keres a magyar hatóság, továbbá nemzetgyalázás vétségét követtek el. Akik a forradalomnak örülnek, nem tudják minek örülnék. Ötletosságra kell inteni mindenkit azok után, akiket láttunk és tapasztaltunk. Hercegh Béla reméli, hogy a törvénykezési egyszerűsítésről alkotott törvény kívánt hatása nem fog elmaradni. Kábuoki Bedő Sándor az ország előrehaladásának alapját az igazságszolgáltatásban látja. Mojzes János a költségvetést elfogadta.

A vita végén Zsitray Tibor igazságügyminiszter válaszolt az elhangzott kijelentésekre. Beszámolt a négy hónap óta érvényben levő törvénykezési egyszerűsítéséről szóló törvény eddig tapasztalt előnyeiről. Az ősz folyamán benyújtja a Ház elé a békebírói törvényt; az uszortörvényt még a nyár előtt beterjeszti; a többi reformok előkészületben vannak; a hitbizományi reform készen van, de a mai helyzet nem engedi meg, hogy napirendre tűzessék, amennyiben a reform életbeléptetése a gazdasági helyzetet súlyosbítaná. Az OFB ez év végén megszűnik. A miniszter ezzel kapcsolatban elismerését fejezte ki Börösök Andor másodelnök iránt, aki páratlan hozzájárulással és buzgalommal vezette az ügyeket. Végül a miniszter a legnagyobb elismeréssel hangján emlékezett meg a magyar bíróságokról.

A Ház a tárca költségvetését általánosságban elfogadta.

Az április hó 29-iki, szerdai ülésen részletesen is letergálták az igazságügyi tárca költségvetését és áttértek a népjóléti tárca költségvetésének általános tárgyalására. A tárca költségvetését Turi Béla előadó ismertette. Hatvanhatezer rokkant részesei segélyben; most készül a rokkant-törvény. A falvak

egészségügyét van hivatva szolgálni az az 500.000 pengő, melyet az ivóvizek javítására fordítanak. A vita során Ötvös Lajos azt hangsúlyozta, hogy a tőkés társadalmi rend kinövéseit, melyhez sok könny, vér és izzadság tapad, le kell nyesegetni.

Az április hó 30-iki, csütörtöki ülésen Homonnay Tivadar annak a szűkességét hangoztatta, hogy az Országos Társadalombiztosító Intézet szanálását végre kell hajtani. Fitz Artúr a tüdővész elleni küzdelemre hívta fel a figyelmet. Hibáz-tatja, hogy a falvakon nagy gyorsasággal keresztülrobbogó autók óriási port vernek fel. Meskó Zoltán a mezőgazdasági munkások rossz helyzetére mutatott rá. A falvak egészségügyi viszonyainak feljavítását sürgeti. Pintér László szerint, ha nem hajlunk a kereszténység parancsaira, a vörös ár át fog szakítani minden gátat és előnti Európát. Sürgeti a testileg elferdültek, nyomorékok helyzetének megoldását. A falusi lakosság a körházi ápolási költségek tekintetében nagy hátrányban van a városi népességgel szemben. Szükségesnek tartja, hogy a hadikölcsönsegélyezés terén fennálló határ négyezer koronára szállíttassék le. Kray István báró szerint a szociális kérdéseket keresztényi alapon kell megoldani. Gaál Endre a gyógyszerészek katasztrófális helyzetével foglalkozott. Kócsán Károly azt fejtegette, hogy a munkanélküliséget nagyobb szervezethez kell megoldani.

A vita befejezése után Ernst Sándor népjóléti miniszter szólalt fel. Válaszolta az elhangzott kívánságokra, kijelentette, hogy elsősorban a nyomorék gyermekeket akarja felkarolni és intézeti nevelésben részesíteni. A rokkant-törvény teljesen elkészült. Az Országos Társadalombiztosító Intézet szanálásáról szóló törvényt a költségvetés lejáratala után benyújtja. A miniszter végül utalt arra, hogy a mai nehéz viszonyok között lehetetlen, hogy egyeseknek nagyobb jövedelmük van, mint akármilyen konjunktúra idején. Am lássák ezek az urak, ha ellenük fordul a közvélemény, a társadalom és a parlament.

A Ház a tárca költségvetését általánosságban elfogadta.

A május hó elsejei ülésen részleteiben is letergálták a népjóléti minisztérium költségvetését, majd áttértek a honvédelmi tárcára. A költségvetést Hegedűs Kálmán előadó ismertette és hangsúlyozta annak a szűkességét, hogy a toborzás helyett a sorozás intézménye állíttassék vissza. A magyar tisztikar iránt elismerését fejezte ki.

A vita során Láng Boldizsár báró Oroszország veszedelmes fegyverkezésére hívta fel a figyelmet és ezzel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a kormány kérje a nagyhatalmaktól a sorozás intézményének életbeléptetését.

A Ház május hó 2-án szombaton és május hó 4-én, hétfőn nem tartott ülést.

Az Egységspárt értekezlete.

Az Egységspárt április hó 28-án, kedden értekezletet tartott, amelyen Pesthy Pál elnök kegyeletes szavakkal elpármentálta Csontos Imrét, akinek emlékéét jegyzőkönyvben megörökítik. Bejelentette ezután az elnök, hogy az iparos-székházak építésének kérdésében a pénzügyminiszter és a Magyar-Olasz Bank között megegyezés jött létre, mely szerint az iparosok által vállalt egyéni kötelezettségek megszűnnek.

Szabó Sándor a közmunkaváltás kérdéssel foglalkozott és utalt arra, hogy a tárgyalások ebben a kérdésben már annyira előrehaladtak, hogy még a nyári szünet előtt le lehetne tárgyalni ezt a javaslatot, amely igen nagy könnyebbséget jelentene a kisemberek számára.

Örfly Imre azt kívánta, hogy az iparosszékház építésének kérdésével kapcsolják össze a falusi kulturházak és népházak építésének hitelkérdéseit is.

Pesthy Pál, válaszolva a felszólalásokra, kijelentette, hogy a kereskedelmi esernokok és népházak építkezési terheinek rendezése érdekében közbenjárt az illetékes minisztériumnál, azonban azt nem tartja valószínűnek, hogy az iparos-székházak kérdésével összekapcsolható a falusi kulturházak és népházak kérdése, mert az iparos-székházak ügye más elintézt dolog. Bejelentette továbbá, hogy a közmunkaváltás kérdésében még a nyári szünet előtt benyújtják a törvényjavaslatot.

F. Szabó Géza az exporthitel kérdését tette szóvá és kérte, hogy az exporthitelek visszafizetését legalább három hónappal tolják ki. Pesthy Pál elnök utalt arra, hogy azt hiszi, kedvező eredményt lehet elérni ebben a kérdésben. Meskó Zoltán kifogásolta, hogy a földbirtokrendezési törvény meghozatala óta, de még a végrehajtási utasítás kiadása előtt a vidéken a bankok tömegesen indítják az árveréseket a gazdák ellen. Váry Albert szólalt hozzá a kérdéshez és hangoztatta, hogy a bíróságok eljárása ellen itt semmiféle kifogás nem emelhető.

A cukorrépa javaslat a képviselőház bizottságában.

A képviselőház közgazdasági, közlekedési, valamint pénzügyi bizottsága tárgyalta a *cukorrépa-termeléssel és a cukorgyártással kapcsolatos* egyes kérdések szabályozásáról szóló törvényjavaslatot. *Marschall* Ferenc előadó részletesen ismertette a javaslat egyes rendelkezéseit, majd többek hozzászólása után *Bud* János kereskedelemügyi miniszter szólalt föl. A törvény egy évre szól, még pedig a termelők érdekében, miután a répa átvételi árról szóló megállapodás is egy évre szól. Ez alatt az idő alatt alkalmunk lesz tapasztalatokat szerezni a továbbiakra, a gazdalközönség pedig nem köti le magát hosszabb időre, hanem aszerint dönti el magatartását a jövőben, hogy az árról szóló tárgyalások milyen eredménnyel végződnek. A törvény szövege tulajdonképpen azonos azzal a megállapodással, amely a két érdekeltesség között jött létre, vagyis *szentesítette azt, amelyben a termelők és a gyárak megegyeztek*. Mindent el fog követni, hogy a cukorgyárak a legteljesebb mértékben eleget tegyenek kötelezettségeiknek. Uj cukorgyárak felállításának tilalmazása csak azért történt egy esztendőre, mert a jövőben ezt az intézkedést csak abban az esetben tartja fenn a kormány, ha a gyárak a gazdákkal meg tudnak egyezni. *A gazdák részéről jövő bármely panaszot mindig a legriorogyszerűbben vizsgálhatja meg a kormány és erős reménye van arra, hogy a javaslat elgondolásai a maguk teljességében érvényesülni is fognak a gyakorlati életben.*

A bizottság a javaslatot elfogadta.

Kinevezték a Földteherrendező Országos Bizottság tagjait.

Mint ismeretes, az ugynevezett *ötösbizottság* helyét a *Földteherrendező Országos Bizottság* foglalta el. *Bethlen* István gróf miniszterelnök az új bizottság elnökévé *Pesthy* Pált, elnökhelyettesévé *Gaal* Gastont, tagjaivá pedig *Kodás* Zoltánt, a Magyar Földhitelintézet vezérigazgatóját, *Schandl* Károly dr.-t, az Országos Központi Hitelszövetkezet alelnök-vezérigazgatóját, *Csetler* Jenő dr.-t, a képviselőház alelnökét, sokorópátkai *Szabó* István és *Csizmadia* András országgyűlési képviselőket nevezte ki.

Megbeszélések a magyar-cseh kereskedelmi tárgyalások felvételéről.

Friedmann dr., a cseh-szlovák külügyminisztérium főtisztviselője és *Nickl* Alfréd magyar meghatalmazott miniszter május hó elsején Budapesten megbeszélést tartottak a két állam közötti kölcsönös kereskedelempolitikai viszonyt illető kérdésekről. Mindkét részről kifejezésre jutott az a kívánság, hogy a *kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalások mielőbb felvételének*. *Friedmann* dr. ezután visszautazott Prágába.

Gabonafeleslegünk elhelyezése remélhető.

A képviselőház *külgügyi bizottsága* április hó 29-én ülést tartott, melyen *Károlyi* Gyula gróf külügyminiszter ismertette az időszerű külpolitikai kérdéseket. A külügyminiszter hangsúlyozta, hogy a német-osztrák vámunió kérdésében a magyar kormány várakozó álláspontot foglal el és ezt a magatartást követi mindaddig, amíg egy új fejlemény álláspontjának megváltoztatását nem kívánja. Tekintet nélkül a nagy európai tervek sorsára, az ország érdeke úgy kívánja, hogy gazdaságpolitikai megegyezéseket kössünk egyes államokkal. *Olaszországgal* folytatott tárgyalásaink kedvezően alakultak. *Ausztriával* a legközelebbi időpontban befejezzük a tárgyalásokat. *Németországgal* május havában kezdődik meg a kereskedelempolitikai tárgyalás. *Romániával* remélhetőleg a provizórium lejártá előtt sikerül végleges szerződést kötni. *Csehországban* hajlandóság mutatkozik a vámlháború megszüntetésére.

A külügyminiszter beszédét vita követte, majd *Bethlen* István gróf miniszterelnök válaszolt az elhangzott kijelentésekre. *Buza* és *roszfeleslegünk nagy részét* — mondotta a miniszterelnök — *szerződések révén és remélhetően a világgiaici árakon felül el fogjuk helyezni*. Magyarország lesz az első ország, mely külföldi kölcsönt fog kapni. Nem hiszi, hogy a szovjet-dömping ellen a közeljövőben általános akció bontakoznék ki.

Ezután a bizottság tárgyalta a *magyar-osztrák barátsági, békeltetői eljárás* és *váltástól bírósági szerződés beikellyezéséről* szóló törvényjavaslatot.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Zavargások Spanyolországban.

A spanyol forradalmi kormány a parlamenti választásokat június 14-ikére tűzte ki. *De los Rios* igazságügy-miniszter legutóbbi nyilatkozatában kijelentette, hogy a spanyol köztársaság államszövetség lesz, mely hat államból fog állani. Az új alkotmány főleg a német alkotmány mintájára készül.

Berenguer tábornokot, a király utolsó miniszterelnökét letartóztatták. Azzal vádolják, hogy miniszterelnöksége idején visszaélt hatalmával. A diktatura alatti miniszterektől megvonták a nyugdíjilletményeket és vád alá helyezik őket.

Az ország nyugalma még mindig nem állott helyre. *Sevillában* hatalmas munkanélküli tüntetések zajlottak le. *Barcelonában* a szociáldemokrata munkások és a közéjük furakodott kommunisták súlyos zavargásokat rendeztek, mely több halalos áldozatot követelt. A katalán elszakadási mozgalom sem csillapodik.

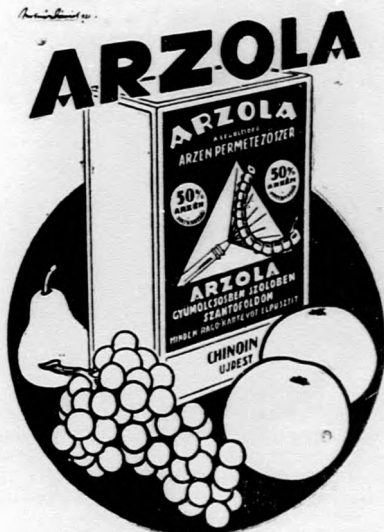
Az új köztársaság kormánya rövidesen felveszi a diplomáciai összeköttetést az orosz szovjettel.

Romániában diktatura készül?

A román parlamentet *Károly* király április hó 30-ára váratlanul összehívta. *Jorga* miniszterelnök rövid kormánynyilatkozatot olvasott fel, majd óriási meglepetésre királyi kéziratot vett elő és felolvasta a király elhatározását, mellyel felosztatja a parlamentet és új választásokat ír ki június hó elsejére. A királyi kézirat felolvasása leírhatatlan izgalmat keltett a képviselői körében. *Maniu* Gyula volt miniszterelnök, a földmivészlort vezére, olyan értelmű kijelentést tett, hogy az új kormány az abszolutizmus és a diktatura vágyán kíván haladni és óva inti a választókat, hogy ezt az irányt támogassák. *A francia sajtó szerint* Romániában előbb-utóbb diktatura következik, *Károly* királlyal, mint diktátorral az élen. *Az angol lapok* véleménye hasonló.

A német-osztrák vámunió.

Május hó 30-án ült össze a kisantánt értekezlete *Sinajában* (Románia) szigoruan zárt ajtók mögött. Az értekezlet célja: állásfoglalás a tervezett német-osztrák vámunió kérdésében. Az eddigi jelek szerint ebben a kér-

zése mindennél fontosabb. Ha egyszer már ojtani kell, akkor ugys tudja az állatorvos, amit tenni lehet. A gazdának azonban arra kell törekednie, hogy ne legyen szükség állatorvosi segítségre, hanem védekezzen a baj behurcolása ellen. Lássuk azért mi is az, amit ezen a téren tudnunk kell, hogy magunkat megvédelmezhezzük a járványoktól?

Amint említettem, a beteg sertés terjeszti a bajt, még pedig nemcsak a vérével, vagy a husával, hanem a vizeletével, ürülékével, nyálával is. Ha tehát a beteg elhuzódó sertést idejében nem veszi észre a kanász, akkor a beteg állat befertőzheti az egész legelőt. Lázás, tehát sok vizet iszik, ennél fogva befertőzi a legelő pocsolóit, az utszéli árok vizét, odahaza a vályut s az egész ólat. Mivel pedig a betegség igen gyorsan terjed, amennyire csodálkoznak a falu síró asszonyai a temérdek pusztulásra, a gondolkozó ember szemével nézve éppen olyan természetes kell azt tartanunk az elmondottak alapján. Ebből következik azután az is, hogy az egyes gazda hiába gondos és előrelátó, a hanyag, nemtörődöm, inkább vásári kupeckedésből, mint gazdálkodásból élő gazda mindenféle megbízhatatlan helyről összevásárolt állatai bizony megfertőzik az övét is. Elérkezünk tehát ahhoz, hogy mindent el kell követni, hogy a község határát senki fia be ne fertőzze.

Keressük meg tehát most, vajjon melyek azok az alkalmak, amelyek fertőzést szoktak hozni a községre? Első helyen meg kell említeni azt a tapasztalatot, hogy a házról-házra járó herélők nyomában, ugyszintén a miskárolók munkája után is kitör a vész. De ezen nem igen lehet csodálkozni. Hiszen ezek a miskárolók és herélők nem szoktak a legtisztább emberek lenni és ha még azok volnának is, munkájuk közben szennyeződik a bicskájuk, ruhájuk, s ha egyszer egy beteg állat került a kezük ügyébe, bizony hordják a vést házról-házra, faluról-falura. Ezek az emberek nem használnak fertőtlenítő anyagot, de nem is tudják, milyen nagy veszélyt von maga után a munkájuk. A lelkiismeretük is tágabb annál, sem hogy törődne azzal, lesz-e utána baj, vagy nem lesz? Hiszen a gazda ugy sem tudja, hogy ők az okai! És ha tudja is — köd előtttem, köd utánam, a cseh vagy morva meg tót miskárolót csak esztendő mulva látjuk megint. Aztán vegye meg rajta valaki a kárát, ha tudja!

Menjünk tovább. Másik nagy baj a *vásár*. Aki nyitott szemmel jár és ismeri a vásárt, a falut, az nagyon jól tudja, hogy vannak lelkiismeretlen emberek, akik még a dög elől is a vásárra viszik betegnek induló sertésüket, csakhogy valami áron megszabaduljanak tőle. Mi lesz ebből? Megveszi a szomszéd járás vagy falu gazdája, megfertőzi az ő vidéküket is, meg persze utközben hazafelé az egész megyei utat és otthon a falu utcáját. Így megy ez faluról-falura, járásról-járársra, megyéről-megyére, s jó öregapáink felfohászokodnak: „Én nem is tudom, hogy lehet az? Az én koromban sohasem volt ennyi betegség?” Hát járvány akkor is csak volt, de kevesebb volt az állat, a vásár és ellenállóbbak voltak az akkori mangalicák. Még a szerencsésebb eset az, ha nem gazda, hanem a hentes veszi meg az olcsón kínált disznót. Ne gondoljuk azonban azt: hála Isten, vége a vérszéknek. Dehogy! A gondos háziasszony hazaviszi a székéből a húst, megmossa szépen és csak természetes, hogy a véres levét beleönti a moslékba, hiszen az táplál! A többi már mindenki kitalálhatja, aki nem felejtette el, hogy a ragályanyag benne van a vérben is. A gazda le van verve s megfoghatatlannak látszik előtte a dolog, hiszen az egész faluban idegen ember, se disznó nem tette be a lábát. Még jó talán, hogy nem tudja, hogy a szegény asszony az oka, különben nagyobb háborúság lehetne belőle. A ragályanyag aztán meghuzódik az öl nedvesebb, fagytól védett részeiben és a következő nyáron már nincs szükség arra, hogy a betegséget máshonnan hozzák be, fellép az már magától is, ha a ragályanyag nem pusztult el a tél hideg, vagy más pusztító ok következtében.

Terjesztik a bajt a cigányok is. A gazda, üres óljára nézve, már nem igen gondol más disznájára és hagyja, hogy a cigányok lakmározzanak a dögön. Érdekes, hogy távoli vidékek cigányai megjelennek a vészre s mint egy keselyűhad kíséri a karaván nagy boldogan a vész pusztítását, mert emberre a ragályanyag nem veszedelmes. Ezek a cigányok azután, be-beköszöngetve mindenhová, ahol csak hiányzik egy becsületes komondor, végképpen gondoskodnak arról, hogy annak a gazdának az udvara se legyen vérszentes, aki nagy buzgalommal otthon elzárta a legelő és mások elől a sertéseit. Lesznek olyanok olvasóim között, akik azt fogják mondani: egyik eset sem forgott fenn az ő járványuk alkalmával azok közül, amiket elmondottam; hát akkor, hogy léphetett az fel? Ilyen kivételes esetekben gondoljunk arra, hogy a sertésistállóban oly szívesen tartózkodó és messze vidékekre ellátogató patkányok szintén széthurcolják a betegséget.

És oka lehet még a járvány terjedésének a tulságosan jószívű bíró is. Nem jelenti be a betegséget, egy ideig hagyja hullani a disznófélét, gondolván, majd csak megáll a baj. Mikor azután már az egész falu dögöt jár ázni, akkor későn van a betegséget megállítani. Bizonyos az, hogy az állategészségügyi rendeletek nem éppen kellemes korlátozásokat okoznak az eladás terén, azért több helyen igyekeznek azt kijátszani. Azt mindenki szeretné, ha a szomszédos vész járást lezárnák, hogy a saját falujába a vész be ne jöjjön. A kormányzatnak persze az egész köz érdekét kell szem előtt tartani, azért éppen az állattartó birtokosság érdekében kivétel nélkül igyekszik érvényesíteni a járványok terjedésének megakadályozására alkalmas intézkedéseket. A kormányzat szándékának foganatja persze csak akkor lesz, ha ezt a gazdák is belátják és pontosan teljesítik a vészmentességet szolgáló rendeletek intézkedéseit.

Apró jótanácsok.

Most becsapódtak azok, akik az ősszel földjeiket nem szántották meg őszi mély szántással! Még az őszi szántások felülete egy-két nap mulva ugy megszárad, hogy vetni lehet bele, addig az ősszetömödlött földet mikor lehet még megszántani s azután elvetni?!

Az acatolást ne hanyagoljuk el. Irtsuk ezt a kellemetlen gyomot kiszurkálás útján, mihelyt jelentkezik. A tarlóbuktatás, nyári uzorolások s általában a rendes talajműveléssel az acat is mindinkább kevesebb lesz vetéseinkben, ha csak a gondatlan szomszédoktól, akik nem fordítanak kellő gondot az acatolásra és a rendes talajművelésre, a szelek szárnyán közlekedő acatmaggal be nem fertőzi területünket. Ily gondatlan szomszédok ellen a hatóságnál kell orvoslást keresnünk, mire lehetőséget nyújt a mezőrendőri törvény. Közérdekű, hogy a gondos gazda éljen is azzal a joggal, amit a törvény biztosít.

A répa sarabolása. ha a sorok már látszanak, sürgősen elvégzendő, minthogy a sarabolásnál csak a sorközöket lazítjuk fel s magát a sort még nem művelhetjük meg, mert a répa éppen, hogy kikelt. Az apró növények a sarabolás után a sarabolástól érintetlen, igen gyakran összetömödlött, megcserepesedett sávok, csíkokon foglalnak helyet s nem jutnak kellő levegőhöz. Ily esetben, de egyébként is tanácsos sarabolás után a répatáblát könnyű hengerrel megjártni. A hengerezéssel ezeket a megcserepesedett sorokat is megmozgathatjuk a cserepet meg lazítjuk s a fiatal növényeket kellő levegőhöz juttatjuk. Ne féljen tehát senki sem, hogy a hengerezéssel kárt okoz, ellenkezőleg, gyorsabb és erőteljesebb fejlődésre ösztönzi a répat.

Ki jár ma már őszi fejfel?

Okvetlen próbálja meg! 5-6 nap alatt bajuszának, szakállának visszaadja eredeti természetes

színét, ha az **„IBIS”** keleti hajjító regenerátort használja! Nem festék, nem ártalmas. Egy üveggel 1.20, 1.60 P.

Postai csomagokat utánvét mellett a z o n n a l küldünk.

Főraktár: VELLNER Herkules Drogeria, Budapest, Kálvin-tér 5. sz. Telefon: Aut. 847-80.

VASARNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

A szövetkezetek üdvözölték Bethlen István grófot.

A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége április hó 28-án igazgatótanácsi ülést tartott Schandl Károly dr. ny. államtitkár elnökletével, Schandl Károly dr. meleg szavakkal méltatta azokat a maradandó érdemeket, amelyeket Bethlen István gróf tisztelettel miniszterelnöksége alatt az ország gazdasági konszolidációjának megteremtése és a szövetkezetek közérdekű tevékenységének megbecsülése terén szerzett. Javaslatára az igazgatótanács elhatározta, hogy Bethlen István gróf miniszterelnökéhez tiszteves jubileuma alkalmából üdvözlő iratot intéz és őt a magyar szövetkezők millióinak hálás ragaszkodásáról és további támogatásáról biztosítja. Antal István dr. ügyvezetőtitkár előterjesztésére az igazgatótanács egyhangulag hozzájárult egy országos szövetkezők közti bizottság létesítéséhez, melynek feladata a mezőgazdasági termelő- és fogyasztószövetkezetek együttműködésének kiépítése lesz. Ezután Kuncz Ödön dr. egyetemi tanár, a Szövetség ügyvezető-alelnöke, előadásban foglalkozott az igazgatótanács a közgazdasági egyetem kérdésével, egyhangulag állást foglalt a közgazdaságtudományi kar megszüntetése ellen és elhatározta, hogy ily értelmű felterjesztést intéz az illetékes kormányhatóság irányába.

Borkiállítás Győrött.

Győr, Moson, Pócsony, Sopron, Vas és Veszprém vármegyék egyesített hegyközségi tanácsa a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara anyagi és erkölcsi támogatásával Győrött május 10. és 11-én a Szechenyi-téren, a Lloyd épületében, kerületi borkiállítást rendez borkóstolóval és borbírálattal kapcsolatban. A borkiállításon nemesak a nagyobb uradalmak szőlő- és pincegazdálkodásai, hanem a kisebb szőlőgazdaságok birtokosai is tömegesen vesznek részt. A borkiállításon szerepelnek a régente neves és jőhírű somlói, móri, soproni, neszmedlyi és részben balatonmélleki szőlőgazdák kiváló évjáratu borai, amelyeknek ára igazán mérsékelt lesz.

Nagykörös határában tíz év alatt ezer holdat erdősitettek.

A nagykörös Erdőközbirtokosság most tartott gyűlésén Simonffy Ákos erdőtanácsos jelentést tett arról, hogy az erdőbirtokosságnak 5138 holdnyi erdeje van: ebből 2814 hold tölgyes, 1835 hold ákácok, 91 hold nyárfás és 6 hold fenyőültetvény. Befűlésre vár még 387 holdnyi tisztás terület. Az elmúlt tíz év alatt 1000 holdat erdősitettek.

Selyembubótenyésztés mint jövedelemszaporítás.

A selyembubókat — mint ismeretes — ingyen osztja ki az állam és az utcákon, tereken és köztutak mentén levő eperfakról a lombot mindenki ingyen szedheti, amit a törvény biztosít. A selyemtermelésnek főelőnye még, hogy minden más teendő elhanyagolása nélkül mellesken is üzhető és hogy vele tulajdonképpen csak az utolsó tíz nap alatt van számbavehető munka. Ezért a munkáért még a mai bubóárak mellett is 50—60 pengőt könnyen kereshet a selyembubótenyésztő. Aki tehát gabótermeléssel önhajt foglalkozni, az mielőbb jelentkezzen városban, vagy községében a selyempeteküldetőnél, aki a hernyókat kiosztja és a szükséges utabiztosításokat megadja.

Rothermere lord hatvanhárom éves. A magyarok nemesszívű barátja, Rothermere lord április hó 27-én ülte meg hatvanharmadik születésnapját. A születésnapot a lord a windsori királyi kastély közelében, Sunningdaleban lévő kastélyában, családi körben töltötte. Az angol lapok hosszabb cikkben méltatták a lord gyönyörű pályafutását, pénzügyi kiválóságát és a közjótékonyág iránt tanúsított jószívűségét.

Műkedvelő-előadás Ujduvaron. Az Ujduvari Levente Egyesület kitűnő műkedvelő-gárdája husvét ünnepein igen nagy sikerrel hozta színre a *Férjhez megy a bíró leánya* című színművet. Az 5-ik oldalon közölt képünk a tehetséges szereplőket ábrázolja. Középen jobbról: Méhes Antal községi bíró és balról: Bakos Péter kántortanító, a darab rendezője foglal helyet.

Amióta messze mentél,

A szép tavasz elmúlt,
Amióta messze mentél,
Minden virág elhullt:
Nem maradt más utánad mint
Könnyes sóhajtasom,
Csókba futó hideg ajkam,
S fájó zokogásom.

Egyszer, ha majd eszedbe jut
Visszajönni hozzám,
Ne keress a régi dalos
Akácumbos utcán:
Ne kérdezd meg senki mástól,
Hogy én merre mentem,
Kérdezz meg egy orgonafát
Könn e temetőben.

Irtó: KISS SÁNDOR (Nagyacsád).

Hány magyar él a földön? A Magyar Külügyi Társaság nemzeti kisebbségi szakosztályának legutóbbi ülésén vitéz Nagy István dr. királyi tanfelügyelő a magyarság világstatisztikája címmel tartott előadást, melyben az előadó kimutatta, hogy az egész világon 12 millió és háromszázkilencvenezer lélek él Európában, hatszázötvenezer Amerikában, míg a többi világrészekben mintegy ötezer magyar lakik. A csonkaország lakóinak száma, a legutóbb népszámlálás szerint, nyolcmillió hatszázezer, a szinmagyar lakosság száma pedig hétmillió kilencszázezer lélek. Elszakított területeinken jelenleg hárommillió négyszázezer magyar testvérünk él. Az érdekes előadást nagyszámu előkelő közönség hallgatta végig.

Felvétel a Notre-Dame zalaegerszegi tanítónőképzőbe. Zalaegerszeg legszebb helyén, a Notre-Dame nővérek vezetése alatt álló, teljessen új és modern berendezésű „Gróf Klebelsberg Tanítónőképző” I. osztályára és az internátusba május hó 20-ig lehet folyamodni a szombathelyi Egyházmegyei Főhatósághoz írt, de az intézet igazgatójához küldött kérvénnyel. A bentlakó növendékek (képzősök, polgáristák, elemisták) havi 70 pengő tartásdíjat fizetnek. A bentlakó hadilárvák, valamint hadirokkantak gyermekei évi 420 pengő segélyt nyerhetnek, az igazgató felterjesztésére. Az intézetben — amelyhez hatalmas park tartozik — különös gondot fordítanak az idegen nyelvet tanítására. Érdeklődésre készséggel küld tájékoztatást a Notre-Dame igazgatósága, Zalaegerszeg.

Csongrád vármegye a Duna-Tisza csatornáért. Csongrád vármegye törvényhatósági bizottsága a napokban nagy lelkesedéssel állást foglalt a Duna-Tisza-csatorna megépítése mellett. A törvényhatósági bizottság kimondotta, hogy az egész ország előtt feltárja azokat a nyomós okokat, amelyek szükségessé teszik a Duna-Tisza-csatorna megépítését. A vármegyei közgyűlés kimondotta továbbá, hogy szükségesnek tartja a csatornával kapcsolatban öntözőberendezések létesítését is. A vármegye feliratot intéz a kormányhoz a nagyjelentőségű csatorna megépítésének mielőbbi napirendretülése érdekében.

Meghalt Festetich Vilmos gróf. Festetich Vilmos gróf belső titkos tanácsos, felsőházi tag, toponári földbirtokos a napokban hirtelen elhunyt. A gróf Kaposvárott akart bemenni orvosához, de amikor autóbá szállt, hirtelen rosszul lett és néhány pillanat múlva a soffőr karjaiban szívzselhűdés következtében meghalt. Az elhunyt főur temetése május 1-én volt Toponáron. Festetich Vilmos gróf kitűnő gazda volt, különösen szímmantáli tehenszete és gázlói ménese volt híres. Az elhunyt főur ravatalára a felsőház koszorút helyezett s temetésén Szechenyi Bertalan gróf alelnökkel képviseltette magát.

Magyar kiszagdák ajándéka Rothermere lordnak. A dunántúli kiszagdák a napokban készítették el a Rothermere lordnak szánt ajándékukat. Az ajándék egy dráva menti szöttes asztalkesztetből áll, amelynek minden darabját Magyarország himzett térképe díszíti. A szép ajándékot Bíró József markóci kiszagda készítette.

Ismeretlen katona sírjára...

Kicsiny temetőnkben
Egy jeltelen sír van,
Ismeretlen vitéz
Almodik e sírban.

Betegem jött hozzánk
Csöndes nyári estén,
Búsán szólt a harang
Másnap, hogy temették...

Messze idegenben
Vajjon most ki várja?
Óreg édesanyja?
Vagy síró mátkája?

Vigyünk sok virágot
Jeltelen sírjára,
... Kicsiny temetőnkben
Hadd legyen szép átma.

Irtó: KLEIN ZSIGMONDNÉ (Barabás).

Szigetmonostor szabályozza a csónakok kikötésének módját. Szigetmonostor község előjárósága a napokban szabályrendeletet adott ki, amelyben a dunai csónakok kikötését rendszabályozza. A rendelet értelmében a szigetmonostori Dunaparton csakis a hatóságilag kijelölt kikötőben lehet kikötni. A szabad kikötők a következők: A szigetmonostori hajóállomástól északra és délre 800 méter; az ugynevezett *Lupa-szigettől* északra elhelyezett résztől északra mintegy 1000 méter; a szigetmonostor-alsógödi résztől északra és délre mintegy 600 méter és végül a koronauradalom déli határától délre a fővárosi felsőkutak északi sarkáig mintegy 1500 méter.

Meghalt a budapesti dán követ. Bigler Pál Viktor, Dánia budapesti követe április hó 27-én Bécsben elhunyt. Az elhunyt követ 1922 óta képviselte hazáját Magyarországon s követte történetét kinevezése előtt Stockholmban, majd Madridban volt dán ügyvivő. Mindkét helyen igen nagy népszerűségnek örvendett. A magyar kormány a dán kormányt legmélyebb részvétét fejezte ki, s az elhunyt követ temetésén *Ambrózy Lajos* rendkívüli követ által képviseltette magát.

Megszólt a roveretői hősök harangja. Május 2-án este fél tíz órakor az olaszországi *Rovereto* városka ódon várkastélyán megszólt az elesett hősök emlékharangja. A nevezetes eseményt a magyar rádió is közvetítette és a rádió segítségével szerte az ország minden helyén hallható volt a harang kongása. A hősök harangja ez alkalommal a magyar katonák emlékére kondult meg. Május 2-án este 9 órakor a magyar templomok harangjai is megszóltak az elesett hősök emlékére.

Hódmezővásárhely a fővárosért. Április hó 26-án vasárnap délelőtt alakult meg Hódmezővásárhelyen a *Revíziós Liga* fiókszövetsége. Az alakuló ülésen a Liga központja részéről *Lukács György* belső titkos tanácsos, a Liga országos elnöke, továbbá *Ravasz László* református püspök jelent meg, akiket *Soós István* dr. polgármesterrel az élén a városi tanács fogadott. Az alakuló gyűlést *Soós István* polgármester nyitotta meg, majd *Lukács György* ismertette a Revíziós Liga célját és hivatását. *Lukács György* viharos tetszéssel fogadott beszéde után a nagygyűlés egyhangú lelkesedéssel nyilvánította csatlakozását a Revíziós Ligához és nyomban megválasztotta a fiókszervezet tisztikarát, melynek elnöke *Soós István* polgármester, ügyvezető elnöke *Kozma György* lett. A nagygyűlés résztvevői fogadalmat tettek a Revíziós Liga céljainak megvalósítására.

Utazási kedvezmény a budapesti Nemzetközi Vásárra. A budapesti Nemzetközi Vásár május hó 9-én nyílik meg s a vásárra felutazó vidéki közönség a magyar vasutakon ötven százalékos kedvezményben részesül. A kedvezményre jogosító vásárigazolványokat az egyes menetjegyirodákban, vagy pedig a vásár igazgatóságánál (Budapest, V., Alkotmány-utca 10.) lehet beszerezni.

Kerítés, kapu, acélbutor, kertibutor Haidekker-féle garantált márka. Képes árjegyzék ingyen. Kérje: Haidekker Sándor rt.-tól, Budapest, VIII., Üllői-ut 48/27.

Állásvesztésre ítélte a fegyelmi bizottság a Székesfehérvári polgármestert. Olvasóink előtt ismeretes, hogy *Zavaros Aladár* dr. székesfehérvári polgármestert és *Vargha Elemér* műszaki főtanácsost különféle visszaélések miatt állásuktól még a múlt évben felfüggesztették. A megtévedt főtitkarságok ellen azonnali fegyelmi eljárás is indult, melynek ítéletét április 30-án hirdette ki *Baján Balku* Gyula főispán, a fegyelmi bizottság elnöke. Az ítélet szerint a fegyelmi bizottság *Zavaros Aladár* dr. volt polgármestert állásvesztésre, *Vargha Elemér* főtanácsost pedig állásvesztésre és összes illetményeinek elvesztésére ítélte. A fegyelmi bizottság döntésétől függetlenül a főtitkarságok bűnügyét a közeljövőben a bíróság is tárgyalja.

Halálós virtuskodás. *Csikiz József* budapesti cipészsegéd május hó 2-án tartotta esküvőjét. Az esküvő után *Csikiz sógorával*, *Erdélyi Géza* mintázósegéddel, betért egy budai vendéglőbe, ahol borozgattak. Borozgatás után a fiatal férj a násznépvel együtt a Lánchídon a pesti oldalra ment, de amikor a társaság a hid közepén volt, *Csikiz virtuskodásból* kijelentette, hogy beugrik a Dunába. A többiek igyekeztek lebeszélni, de *Csikiz* átvette magát a korlátlan és beugrott a vízbe. *Csikiz sógora*, *Erdélyi* azonnal a fiatal férj után akart ugrani, azonban a járókelők, akik nem tudták, hogy mi történt, lefogták. A dunai motorosőrség *Csikiz* után eredt, de a rendőröknek már nem sikerült megmenteniük a fiatalembert. *Erdélyi*t a rendőrség kihallgatta és a mintázósegéd elmondotta, hogy *Csikiz* annak ellenére, hogy egyáltalán nem tudott uszni, virtuskodásból már kétszer a Dunába ugrott, de mindig olyankor, ha *Erdélyi* is ott volt. *Erdélyi* ugyanis jó úszó és már kétszer kimentette *Csikiz*-et. A virtuskodó *Csikiz* most is biztos volt abban, hogy kimentti őt.

Nem volt rendezvény május 1-én. A kommunisták által várva-várt május elseje az egész országban a legteljesebb nyugalomban és rendben telt el. Nagyobb munkámegmozdulás csupán *Budapesten* és *Miskolcon* volt. *Budapesten* a szociáldemokrata-párt a Millenáris-sportpályán tartott májusi ünnepséget, amelyen közel ezer munkás jelent meg. A kommunisták egyik csoportja május 1-én délelben a Keleti pályaudvar környékén zajongani kezdett, mire a rendőrök a tüntetőket szétoszlatták és a zajongók közül háromat előállították a főkapitányságon. Külföldön több helyen véres összeütközésre került sor a kommunisták és karhatalmi közegek között.

Megnyílt a debreceni Horthy Miklós-kórház. Debrecenben a napokban megnyitották az új állami *Horthy Miklós-kórházat*. A kórház alépületeit az állam nyolcszáz ezer pengőért vette át Debrecen városától és több százezer pengő költséggel teljesen újjá alakította. Május hó 11-éig az összes pavilonokat átadják rendeltetésüknek. Az új állami kórház az egyetemen kapcsolatban működik, de teljesen kórház jellegű s így osztályaira felveszik a debreceni szegény beteget. A kitünően felszerelt kórházban kétszáznyolcvan férőhely van.

Harmonika-zenekar, mely Németországban lép fel nagy sikerrel.

PÁSZTORTÜZ.

A falu muzeuma.

Nemrégiben egy érdemes öreg falusi főjegyzőt ünnepezték és búcsúztattak a Tokaj-Hegyalján. Hubay Kálmán, a királyi család szőlőőr és pincéről híres öreg Tarcal nagyközségnek főjegyzője volt ez az ünnepelt. Kézel félszázados kü, buzgó, becsületes szolgálat után nyugalmába vonult a zamatos „tokaji” aszaboráról és „szamarodnijáról” nagyhirű hegyaljai község főjegyzője. Kormányzó is kitüntette a hűségesekeket megillető érdemkereszttel. A színes, meleg búcsúztatásra egész életével rászolgált a minta-főjegyző Hubay.

Nekem a szép búcsúztató-ünnep magyaros műsorából egy részlet maradt különösebben az emlékezetemben. Jelezték, hogy a sokfelől összesereglett ünneplő községnek Tarcal község „muzeumát” és „levéltárát” bemutatják. Jelezték azt is, hogy ezt a falusi muzeumot Hubay főjegyző alapította és gyarapította a község multjára vonatkozó régi levéltári anyag egységes felkutatásával, összegyűjtésével, rendezésével együtt. . . . Mind az eredeti muzeum, mind a szépen rendezeti községi levéltár nagy elismerést keltett. A községhez az egyik boltives szobáját már betölti. A község történetének különböző koraiból vannak itt történeti becsü tárgyak és érdekesen színező néprajzi és népművészeti darabok.

Efelett a tarcali falusi muzeum felett — én legalább úgy érzem — nem lehet, nem szabad átsiklani mulandó újsághiradással. Ez a falusi muzeum, az öreg Hubay Kálmán főjegyző muzeuma, példaképet mutat, követendő példát szolgál minden magyar falu, városka lelkes vezetőségének és öntudatos, a multjára tartó lakosságának. Egy párszor szerencsém volt résztvenni a „Faluszövetség” által rendezett csodaszép, csodagazdag, tanulságos és eredeti falusi kiállításokon. Nemesak a jelen gazdasági életére vonatkozó kiállítási eleven és holt tárgyak töltöttek el ámulattal, hanem az a sok drága, remek háztartási, gazdasági, népeleti, népművészeti darab is. A falusi magyar házakban, a falusi magyar műhelyekben, a falusi magyar portán és családoknál száz és száz esztendőkön át forogtak kézen, használódtak és díszítettek az otthonok ezek a magyar népies kincsek. . . . Míg nem végül lomtárba dobódtak, észrevétlenül felejtődnek, majd a könnyelműség miatt meg is semmisülnek utóbb.

Ezek a faluszövetségi kiállítások, s ez a már meglévő tarcali falusi muzeum arra ösztökölték, hogy pász-tortüzem szelid fényénél beszéljek, meséljek most néktek, kedves Testvéreim, a falu muzeumáról is. Egyedül rajtatok mulik, hogy jegyzőitek, papjaitok, tanítóitok irányításával megalapítsátok és berendezétek ti is mindennél a falu muzeumát. Hiszen nemesak sok veszendő, nagy értéket megőriztek ezáltal, a falu-muzeuma a szülőföld történetének is varázsos tükré lesz minden megpróbáltatások között. Az utódok ezekből büszkén becsülni, ismerni fogják elődeiket. A nagy tanulságok és a tanítósság kincsei meglevenednek, termékenyíteni, buzdítani és lelkesíteni fognak minden jobb érzésűt és szebb, nemesebb ízlést árasztanak a falusi muzeumok szentelt falai között.

MÓRICZ PÁL

Hoover elnök köszönete a magyar indulóért. Néhány hónappal ezelőtt Bura Károly ismertevű magyar cigányprimás szép indulót írt, amelynek az Egyesült Államok indulója nevet adta és a szerzeményt Amerika elnökének, Hoovernek ajánlotta. Bura a napokban levelet kapott a budapesti amerikai főkonzultól, amelyben a főkonzul Hoover elnök megbízásából megköszönte a primás szép indulóját.

Ekrazitot tettek a tűzfába a bosszuálló vadorzók. A soproni vadorzók bosszúja a napokban majdnem végzetes kimenetelű szerencsétlenséget okozott. A soproni bánya- és erdőmérnök főiskola vadászterületén teljesít szolgálatot Tschurl Máttyás vadőr, aki lelkiismeretes szolgálatával többször kellemetlenséget okozott a vadorzóknak. A vadorzók bosszúból ekrazitot tettek a vadőr tűzfájába és amikor a napokban a vadászház konyhájában tüzet rakott, a fa közé elhelyezett ekrazit felrobbant és szétvetette a tűzhelyet. Szerencsére Tschurl néhány percel a robbanás előtt kiment a konyhából. A vadőr azonnal jelentette a robbanást a csendőröknek, akik erőlyes nyomozást indítottak a bosszuálló vadorzók kézrekerítésére.

TRÉFÁK

Az illedelmes vonatvezető.

Fut a vonat az állomás felé, de az állomás előtt, a sínek között egy szerelmes pár felejtkezett el a világról. Nem látnak, nem hallanak; hiába fütty, hiába a vonat robogásának zaja, a két ember csak egymást érzi, meghalt körülöttük minden más. A vonatvezető kénytelen megállítani a vonatot és imigyea szól reájuk, cseppet se haragosan:

— Felkórom az igea tisztelt párt, hogy a sínek köz-üti legye- nek szívesek oszlásnak indulni.

Kifogott rajta.

Báris bátyó: Hogyan löhet az, hogy én a gőzferdőben ordítottam, mikor a reomás lábomat maszérozták; kied meg csak vigyorgott, mikor a kiedét nyomkodták?

Laci bátyó: Vótt neköm eszöm, mert én a fájós lábom helyett az épet nyujtottam a maszérozőnák.

Megfelelt.

A bíró: Ugy-e figyelmeztettek, már a multkor is, hogy ne nyulj a máséhoz?! Most megint rab leszel, — rivallt a bíró a lopáson ért cigányra.

A cigány: Megkövetem ássan a bíró urat, míhez is nyuljak hát, mikor minden a másé!?

Névmagyarosítás.

Mondk csak, miért magyarosította éppen Hatházira a nevét az a Herskovic?

— Mert hat háza van a Nagyköruton

— No, és ha majd elbörzéli mind a hatot?

— Akkor valószínűleg Semmiházi lesz a neve.

TANÁCSADÓ.

Kérdés: 1. Hol lehet értékesíteni a tiszta buzakeményítőt? 2. Hol lehet vásárolni 96 fokos szeszt? (12.140. számú előfizető, Terpes.) — **Felelet:** 1. Buzakeményítőt nagyban a posztógyárak, fehérneműgyárak, dextringyárak használnak fel. Egy méter-mázsa buza 60—70 százalék keményítőt tartalmaz. Hogy mennyiért vennék meg Öntől e gyárak, arra nem tudom felelni. 2. 96 fokos szesz beszerezhető a szeszgyárakban és drogériákban. Ára: a Gschwindt-féle szeszgyárban (Budapest, IX., Ipar-utca 4.) literenként öt pengő hetven fillér. Drogériákban hat pengőért árulják literjét.

Kérdés: Hol lehet a legjobb áron gyapjút eladni? (G. T., Ceglédbercel.) — **Felelet:** Legjobb a gyapjút a Magyar Általános Hitelbank gyapjuárverésén eladni. Bejelenthető a Magyar Általános Hitelbank gyapjuosztályánál; Budapest, VI., József-ter 8. Ugyanez szívesen küld áruvársz feltételekről, költségekről, előlegről nyomtatott tájékoztatót, ha egy levelezőlapra hozzáfordul.

Kérdés: Hathónapos keresztzett mangalica-yorkshire süldőimnek körme állandóan fáj. A süldők súlya átlag 60 kilogramm. Mivel orvosoljam betegségeiket? (16.532. számú előfizető, Csikéria.) — **Felelet:** Láthatlanban nem lehet a betegséget megmondani. Mi azt hisszük, hogy angolokor van kifejlődésben. Elben az esetben fejünkint 1—1 kanál takarmánymész és füves legelő jóhatású lesz. Legjobb azonban, ha megmutatja az állatorvosnak.

Kérdés: 1. *Bognár* vagyok s most egy motorral összekapcsolt szalgafürészt állítok fel a műhelyembe. Kell-e ehhez telepengedély? 2. Melyik a legjobb tojótuk? (D. L., Detek.) — **Felelet:** Az 1884. évi XVII. t.-c. szerint csupán az olyan üzlettelepek felállításánál kell telepengedélyért folyamodni, amelyek fekvésük, vagy az üzlet minősége által a szomszéd birtokosokat és a közönséget háborgathatják, vagy veszélyeztethetik. Mivel jelen esetben ezen feltételek nem fognak fenn, nézetünk szerint a telepengedély iránti kérelem előterjesztése nem szükséges. 2. Hazai viszonyaink közi ma a rhode island fajtát tartják legjobb tojónak.

Kérdés: *Földet bérelek, buza van fölöttem bér fejében, de pénz fizetek, jár-e nekem boletta? (2741. számú előfizető.)* — **Felelet:** A jelen esetben bolettát Ön nem követelhet, mert az csak annak jár, aki természetben szolgáltatja a búzát és nem annak ellenértékét.

Kérdés: *Mit tegyek, ha ügyvédem nem jelenik meg a tárgyaláson? (T. I., Rakamaz.)* — **Felelet:** Meg kell kérdezni az ügyvédet, hogy mért nem ment el a tárgyalásra, ha nem tud megfelelő okokat felhozni mentésére és Önnek emiatt hátránya származott, az illetékes ügyvéd kamarához kell fordulnia, amely az ügyvéd felelősségét fegyelmi eljárás útján állapítja meg.

Kérdés: *Tehenem vágóhídra került, a husát kimértem, köteles vagyok-e formái adót fizetni? (1246. sz. előfizető, Tiszafüred.)* — **Felelet:** A kimért husa után nemcsak formai adó, hanem husafogyasztási adó is fizetendő. Második kérdésére értesítjük, hogy az inkei pusztá jelenlegi bérlője Bethlen István gróf miniszterelnök.

Kérdés: *Menyji a mai értéke a 600 koronáról szól hitbérlőnek? (Cs. Gy., Kiscsákó.)* — **Felelet:** A kérdéses hitbérlővel ugyszólván teljesen értékeltlen, Felértékelés alá nem esik és mindössze négy és fél fillért ér.

Kérdés: *Egyik lakásomat búzáért adtam bérbé. A bért pénzben kapom, de a bérlő mindig leszámolja a bolettát. Vane joga ehhez? (Előfizető, Kőveskál.)* — **Felelet:** Az a kérdés, hogy miben állapodtak meg; vagy a bérlő búzát, vagy a búzának az ellenértékét fizeti bér gyanánt. Ha ugyanis természetben köteles fizetni a bérlő a búzát, ugy joga van a boletta értékét levonni. Ha azonban csak a buza értékét fizeti pénzben, ugy a boletta értéke nem vonható le.

Kérdés: *Még a múlt év őszén házat vettem, a szerződésben kikötöttem, hogy azonnal beköltözhetek a házba. Mégis az eladó, mielőtt a házat megvettem volna, gyorsan három évre kiadta bérbé. Most be akarok költözökni a házamba, mit tehetek? (Hü előfizető.)* — **Felelet:** A bérlőnek minden további nélkül felmondhat és amíg a bérlő a lakást el nem hagyja, addig az ideig követelheti az eladótól a lakbérleti összeget kártérítés címén. Második kérdésére a választunk, hogy forduljon a Kisbirtokosok Országos Földbirtelintézetéhez Budapest, V., Géza-u. 2. Harmadik kérdésére értesítjük, hogy valószínűleg tartjuk, hogy ott helyben a felmondási idő nem több, mint három hónap, ezt a kérdést különben helyhatósági szabályrendelet szabályozza. A községi előjárásnál kell megtudnia a szabályrendelet idevonatkozó intézkedését.

Változások a Máv menetrendjében.

Folyó évi május hó 15-én a m. kir. államvasutakon új menetrend lép életbe. A jelenleg érvényes menetrenddel szemben az új menetrendben az alábbi változások lesznek:

a) **Balatonai forgalom.** A nyári időtámrta Budapest és a Balaton között a forgalom ismét lényegesen megváltozik és pedig az újból beállított gyorsvonatokkal és gyorsított személyvonatokkal.

b) **Kirándulóvonatok.** Miként az elmúlt évben, ugy az idén is Budapest környékén kirándulóvonatok fognak közlekedni. A budapest-környéki kirándulóvonatokon kívül ily vonatok még az alábbi viszonylatokban is közlekedni fognak: Győr—Balony—Balaton, Pécs—Harkányfürdő, illetve Drávaszabolcs, Eger—Putnok, Nyíregyháza—Szerencs, Debrecen—Hajduszentpál, Debrecen—Konyár, Gyula—Sarkad, Hódmezővásárhely—Mártély és végül Mezőtúr—Szarvas között.

c) **Egyéb fontosabb változások a fővonalakon.** Budapest—Hegyes-halom—szombathelyi vonalon: A jelenleg 16.00-kor induló Győr—szombathelyi gyorsvonat Budapest Keletiről később, 17.10-kor fog indulni. Ellenirányban a vonat korábban, 12.52 helyett már 12.27-kor fog érkezni. Budapest—Komárom között egy új személyvonat közlekedik, mely Budapest Keletiről 6.20-kor indul és ellenirányban Budapestre 14.50-kor érkezik. Győr—szentgotthárdi vonalon: Celdömök és Szombathely között a Szombathelyre 9.40-kor érkező és 3.00-kor induló vonat ismét közlekedik. Győr—szentgotthárd, illetőleg Grác között a Győrből 15.46-

kor induló és a Győrré 13.28-kor érkező gyorsított személyvonat május 30-tól szeptember 9-ig ismét közlekedik. Budapest—kecskai vonalon: A jelenleg 15.55-kor Budapest Keleti pu.-ra érkező belgrádi gyorsvonat korábban, azaz 15.25-kor érkezik. Budapest—szegedi vonalon: Budapest nyugati pu.-ról 18.15-kor induló és az ide 18.50-kor érkező gyorsvonat ismét közlekedni fog. Budapest—Debrecen—nyíregyházi vonalon: Budapest nyugati pu.-ról 18.00-kor induló gyorsvonat Budapest—Debrecen—Nyíregyháza között ismét közlekedni fog. Budapestre 16.15-kor érkező gyorsvonat Debrecen és Budapest között helyzetik forgalomba és közvetlen személyvonati csatlakozást nyer Nyíregyháza felől. A jelenleg Budapest nyugati pu.-ról 14.00-kor induló és Nyíregyházáig közlekedő gyorsvonat csak Debrecenig közlekedik, ahol közvetlen személyvonati csatlakozást nyer Nyíregyháza felé. Budapest—Cegléd—szolnoki vonalon: Budapest nyugati pu.—Cegléd között a 22.00-kor induló, valamint az ide 10.50-kor érkező helyivonat ismét közlekedik. Cegléd—Szolnok között a télen megszüntetett helyivonatok ismét forgalomba helyeztetnek. Budapest—szobi vonalon: Únpei és vasárnapi vonatokon kívül Budapest—Szob között a Budapest nyugati pu.-ról 22.10-kor induló és ide 22.45-kor érkező vonat, — továbbá Budapest—Vác között a Budapest nyugati pu.-ról 16.47-kor induló és az ide 5.47-kor érkező vonat, azonkívül Vác—Szob, illetve Nagymaros—Vác között a Budapestre 23.38-kor induló, illetve 8.46-kor érkező vonat ismét közlekedni fog. Újdombóvár—magyarbályi vonalon: Pécs—Magyarbály között a Pécsről 8.05-kor induló és oda 17.44-kor érkező vonat újból közlekedni fog. Szeged—békéscsabi vonalon: Szeged—Hódmezővásárhely között a Szegedről 7.18-kor, 12.20-kor és 21.40-kor induló, valamint a Szegedre 9.45 és 23.41-kor érkező vonatok ismét közlekednek.

d) **Fontosabb változások a mellékvonalakon.** Kiskunhalas—bácsalmási vonalon: A vonatok általában gyorsítottak. E vonalon 4 Kiskunfélegyháza és Pécs között egy új közvetlen vonatpár közlekedik, amely Kiskunfélegyházán a Szegedről 6.28-kor induló, illetve a Szegedre 12.26-kor érkező gyorsvonatokhoz csatlakozik. Ez az új vonat Bajára 10.41-kor, Pécsre pedig 13.11-kor érkezik, ellenirányban pedig Pécsről 14.25-kor, Bajáról 17.07-kor indul. Rákospalota—Veregyhaza—váci vonalon: Köznapokon Vácról Rákospalota—Újpestre egy új vonat közlekedik, amely Rákospalota—Újpestre 8.04-kor érkezik. Azonkívül a múlt évben Rákospalota—Újpest és Veregyháza közt május 15-től szeptember 8-ig csak vasárnapokon közlekedett vonatpár forgalma Veregyháza és Vác között is kiterjesztetik. Vácról 20.50-kor induló és az ellenirányban Váca 23.48-kor érkezik. Újdombóvár—bácsalmási vonalon: Újdombóvár—Bátaszék között köznapokon egy új reggeli személyvonat közlekedik, mely Újdombóvárról 6.59-kor indul és Bátaszékben folytatást talál Baja—Bácsalmás felé, — Kaposvár—barcsi vonalon: A meglévőti személyszállító tehervonat megszűnik. Ezzel szemben Kaposvár—Kadarkút között az esti vonatpár ismét közlekedni fog. Somogy-szob—balatonszentgyörgyi vonalon: Somogy-szob—Marcell között az esti vonatpár ismét közlekedni fog. Komárom—Almásfüzitő—esztergomi vonalon: Az Esztergom—Almásfüzitő—Komárom között Esztergomról induló első vonat ismét közlekedik, de onnan korábban, mint a múltban, azaz 6.00-kor fog indulni. Ellenirányban az Esztergomba 17.14-kor érkező vonat ismét közlekedik. Újdombóvár—Veszprém külső pályaudvari vonalon: E vonalon a Veszprém külső pu.-ról induló délelőtti, valamint az Újdombóvárról induló esti vonat ismét közlekedik. Siklós—beremendi vonalon: Siklós—Bereendi között az esti vonatpár ismét közlekedik. Pécs—Harkányfürdő—siklói vonalon: Pécs—Harkányfürdő—Siklós közt az ünnep- és vasárnapi vonatokon kívül a Pécsről 9.35-kor induló és oda 22.20-kor érkező vonat ismét közlekedik. Győr—alsóörsi vonalon: Az ünnep- és vasárnapi vonatokon kívül Veszprémvársány—Veszprém külső pu. között a kora délutáni vonatpár, Alsóörs—Veszprém között pedig a Veszprémbe 6.38-kor érkező vonat ismét közlekedni fog. Rédics—Zalaegerszeg—celldömöki vonalon: Rédics—Zalaegerszeg között a Zalaegerszegre 10.30-kor érkező és onnan 11.40-kor induló vonat kedd és csütörtök napokon ismét közlekedik. Zalaegerszeg—Celdömök között a Zalaegerszegről 13.10-kor induló és az oda 19.53-kor érkező vonat ismét közlekedik. Ukk—Tapolca—balatonszentgyörgyi vonalon: Tapolca—Keszthely között a budapesti ünnep- és vasárnapi kirándulóvonaton, valamint a Balatonkessze—siofoki sinautókon kívül a Tapolcáról 19.48-kor induló budapesti vonat Keszthelyig, azonkívül Keszthelyről a 21.10-kor induló vonat Tapolcáig ismét közlekedik. Azonkívül Keszthely—Balatonszentgyörgy között a Duna-Száva-Adria vasut vonataihoz csatlakozó vonatok ismét közlekedni fognak. Kecskemét—tiszaúgyi vonalon: E vonalon motorvonatok fognak közlekedni és így a menetrend lényegesen megjavul. Kiskunhalas—kiskunfélegyházi vonalon: A Kiskunfélegyházáról Baja—Bátaszékén át Pécsre közlekedő új közvetlen vonatokon kívül a jelenleg Kiskunmajsa és Kiskunfélegyháza közt közlekedő reggeli motorosvonatpár forgalma Kiskunmajsa és Kiskunhalas közti vonalra is kiterjesztetik. Azonkívül Kiskunhalasról 7.57-kor indulással új vonat közlekedik Kiskunfélegyházáig. A Kiskunfélegyházáról 2.50 és 20.50-kor induló motorosvonatok ismét közlekednek. Kiskunfélegyháza—óroszházi vonalon: Kiskunfélegyháza és Szentcs között a Kiskunfélegyházáról 9.35-kor induló és az oda 9.26-kor érkező motorvonat ismét közlekedik. Szolnok—kiskunfélegyházi vonalon: Mindkét irányban a hajnali vonat ismét közlekedik. Szolnok—Szentcs—hódmezővásárhelyi vonalon: A Hódmezővásárhely és Martély között kirándulóvonaton kívül a Szentcsről 7.48-kor induló és az oda 9.50-kor érkező vonat ismét közlekedik. Nyíregyháza—nyiradonyi vonalon: Nagykálló és Nyiradony között a délutáni és esti órákban egy-egy vonatpár közlekedik, — csatlakozással Nyíregyházára, illetve Nyíregyházáról. Debrecen—füzesabonyi vonalon: Debrecen—Balmazújváros között a Debrecenből 6.32-kor induló és az oda 8.41-kor érkező motorvonat ismét közlekedik. A Debrecen—Balmazújváros között közlekedő délutáni motoros vonatpár forgalma Nagyhortobágyig kiterjesztetik.

HÁROM URFI

SZÉKELY FALUSI TÖRTÉNET

IRTA: FÖLDES GÉZA

(24. közlemény.)

— Ha szereti Évikét, ezt most félre teszi.

— Ha Évike idejönne, vagy ha az apja idehözna, szívemre ölelném. Így én még csak formából sem volnék kénytelen Szorgos előtt megalázkodni.

— A leányt bünteti az apjáért?

— Sajnálom. Szivemből sajnálom, ha Évikének fájdalmat okozok. Mondja meg neki, a szívem megszakadhat, de a derekamat Szorgos előtt soha meg nem hajtom.

— Ezt a betegséget így nehéz lesz gyógyítani. Pedig meg kell gyógyítani. Érti, öcsémuram, meg kell.

— Nézze, néni, nekem van miből megélnem. Tanultam, iskolákat jártam, hivatalt vállaltam. Nem fényes, de tisztességes a jövedelmem. Ez nekem elég. Elég volna a feleségemmel is. Ha Évike szegény leány volna, rég egygék volnánk. De így . . .

— Ejnye, ejnye, még se kellene így a szívére venni.

— Nem veszem én. De arra alkalmat nem adok, hogy Szorgos azt mondhassa, a vagyonáért futok a lánya után. S mondja meg azt is, inkább választom az örökös bánatot, mint az ő gyanúsítását. Ez az én utolsó szavam!

— Így az Évike szíve szakad meg. Erre nem gondol?

— Hiába gondolok. Az élet hosszú, kivált, ha a léleknek kell súlyos terhet cipelni. S lehet-e egy emberre nagyobb terhet rakni, mintha önértetét nyomjuk el?

— A világ jól tudja, hol van az igazság.

— Ez nekem nem elég. Én azt kívánom, hogy Szorgos nyiltan ismerje be, hogy ellenem nagyot vétkezett. És ha a lányát szereti és a lánya boldogsága őt is érdekli, ő jöjjön el értem.

Szöszköpi kénytelen volt a további kapacitálással felhagyni. Belátta ő is, hogy Lázár másként nem cselekedhet.

Az az egy bizonyos, — és ezt Lázár is megmondotta — hogy a Szorgos eljárását még a tulajdon családja sem helyesli. Az ilyen vagyonszerzésben ők sem gyönyörködnek.

Szöszköpi látta, hogy a küldetése ezuttal sikertelen. Mégis megpróbált még valamit.

— Legalább találkozzék Évikével. Nálam ez is megtörténhet.

— Nénémasszony, jobban szeretem Évikét, sem hogy alkalmat adnék a tisztességét érintő mende-mondára.

És Szöszköpi megérte, hogy a magára vállalt feladatát nem tudta elvégezni. De még kivezető utat sem látott ebből a csávából.

Hogy Szorgos alázkodjék meg, arra számítani nem lehet. Hiszen neki éppen az volt a vágya, hogy Évike soha se legyen a Kászonyi Lázár felesége.

Itt tehát csak az idő és a véletlen ha segíteni tud . . .

A véletlen? És ime, erre nem is kellett sokáig

várakozni. Ilyen véletlen esemény vala Fergettyűvár szerencsétlen leégése.

Egy székely falu szorgalmas népének legjobbjai váltak néhány perc alatt földönfutókká. A legjobb gazdák egész évi termését, épületeit, állatait pusztította el a tűz tökéletesen.

A legtöbben csak a puszta életüket menthették meg. Akik azelőtt usztak a bőségben, most itt állanak egy hosszú tél előtt és nincs betevő falatjuk.

Egy-egy élet szorgalmának, küzdelmének gyümölcse pusztult el. Miből kerül ki a téli ruha, az adó, a gyermeknevelés költsége s mindenek felett a mindennapi kenyér?

A szerencsétlenség híre gyorsan terjedt. A hatóságok megnyitották a hivatalos pénztárakat s a legégetőbb szükségleteken valamit enyhítettek.

A szomszéd faluk lakói a jó szívüket nyitották meg és vitt, vagy küldött valamit mindenki, amivel nyomort lehet enyhíteni.

Dombalj János egy szekér gabonát, rengeteg szénát, szalmát küldött. Példáját követték a falu gazdái. Szorgos ur is kitett magáért. Ő még bolti cikkeket is küldött. Ki ahogyan tehetette, segített a szerencsétleneken.

Papoczy Géza, a helybeli tanító azon fáradozott, hogy valami jótékony célú hangverseny útján gyűjtösek pénzt. A sok adomány mind pénz ér, de a kárvallottak a készpénz segítségre is nagyon rászorultak.

A tanító erre a célra egy igazán magas művészi program összeállítását tervezte. Elsősorban a tervnek Dombalj Jánost nyerte meg. Ő maga mellé elhozta Vak Lajit és Kelemen Lajit.

Nagyon érdekes és értékes pontja volt a műsornak az Évike éneke. Es ebben az a nagy meglepetés, hogy Évike Kászonyi Lázárral fog énekelni.

Ezt a tanító felette nagy titokban készítette elő. És a rendezőt Dombalj ur biztosította, hogy a zenekíséretre a két Laji fog vállalkozni.

A tatárszegi tanítók négyese és a bolond trió egészítette ki a műsört.

S hogy a fiatalság is kivehesse a részét, a hangversenyt tánc követte — amint ezt a meghívó is ki mondja — kivilágos virradatig.

A község házában a nagy terme az ilyen nagyszabású összejövetelekre tökéletesen megfelelt. Nem lehetett attól félni, hogy ha összegyűjtik a közönséget, nem lesz helye.

Különben ezt máskor is kipróbálták, mert a dombaljai hangversenyeknek, műkedvelő előadásoknak az egész vármegyében jó híre volt.

A környék műpártoló közönsége ezuttal is kitett magáért. Az előadás napján már a kora délutáni órákban sűrű tömegekben érkeztek a vendégek. A falu valamennyi házában jutott ebből bőven. És a régi szokáshoz híven, szívesen is látták őket mindenütt.

Este a teremben ember-ember hátán szorongott. A nagy terem zsufolásig megtelt.

(Folytatjuk.)

REJTVÉNYEK.

1. Pontrejtvény.

T . t . r . m . g . a . s . i . v . l . a . r . l
(Beküldte Kopa Zsigmond Tiszaföldvárról.)

2. Szórejtvény.

kecsege hamis kolibri

(Beküldte László Lajos Deesről.)

3. Szórejtvény.

a a a a a is L L L L L
a a a a a
a a a a a

(Beküldte ifj. Tóth István Alsóvadászról.)

4. Szórejtvény.

1.20 P
1.40 P **fontos fém szőz**
1.60 P

(Beküldte id. Gulyás József Borsosgyőrből.)

5. Pontrejtvény.

P . p . h . r . s . á . o . k . s . a . k . l . a . á . o .
(Beküldte Nagy Gyula Kéttornyulakról.)

6. Szórejtvény.

ut is is ut

(Beküldte ifj. Bátor Mihály Kereárol.)

7. Szórejtvény.

ván ván D lakoma
(- t)

(Beküldte Molnár Sándor Tarról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 22-ik számban közöljük.

A 16-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Rejtett állatnevek: 1. **Kacsa**. 2. **Csibe**. 3. **Liba**. 4. **Csiga**. 5. **Eh**. 2. Pontrejtvény: **Halvány sárga rózsá**. 3. Szórejtvény: **Két-értelmű**. 4. Szórejtvény: **Esik eső karikára**. 5. Pontrejtvény: **Örökösök**. 6. Szórejtvény: **Makó**. 7. Szórejtvény: **Felvidék**. 8. Rejtvény: **Szeretet nélkül nincs élet**. 9. Szórejtvény: **Miskolc**. 10. Szórejtvény: **Találmány**.

Helyesen megfejtették: Voneze László, ifj. Csóbor Jenő, Csóbor István, Marton Dezső, Csóbor József, Kopa Zsigmond, ifj. Szentgyörgyi József, Békéfi László, Wetztergombi Terike, ifj. Kántor Albert, Balla Ferenc, Kuti Józsefné, Gyurján János, ifj. Tomasovszky Mihály, Fésüs Mariska, Gerics Imre, ifj. Szegő Lajos, László Lajos, Horváth Honka, Kozári István, H. Kovács Juliska, Polereczki István, Simon Viktor, Turós István, Molnár János, Wagner Adam, Kistóth Lajos, Tóth Bálint, Kaszper Cilike és Kaszper Bozsike, Kovács József.

Jutalomkönyvet nyertek: **Kaszper Cilike (Old)**, **Tóth Bálint (Pesterzsébet)**, **Wagner Adam (Mezőberény)**, **Molnár János (Igar)** és **Vince László (Soltvadkert)**.

A 17-ik számban közölt rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt a jövő héten közöljük.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Gy. J. A. Tévedésből maradhatott ki a neve; szíves elnézését kérjük. A pontrejtvény közölhető. Tréfiát nem nekünk valók. Mást kérünk. — F. A., Dévaványa. Közlünk belőlük. — V. V., Kisbicsérd. Rejtvénye jó. Verseiből közlünk. — H. I., Kistelek. Az első közlésre alkalmas.

VÁSÁROK JEGYZÉKE.

Május hó 10-én, vasárnap.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Alberti, Bicske.

Május hó 11-én, hétfőn.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Ádánd, Becsehely (sertésvásár bizonytalan), Csákvár, Dédes, Eger, Gelse (sertésvásár bizonytalan), Hajdúszoboszló, Jászfényszaru, Kálmánca (sertésvásár bizonytalan), Kapolcs, Kóny, Körmen (sertésvásár bizonytalan), Körösladány, Kumadaras, Magyarszentiván, Némethy, Nógrád, Óesöd, Paks, Rakaca, Sárkeresztur, Sárvár, Somogyuszil (sertésvásár bizonytalan), Söjtör (sertésvásár bizonytalan), Somogyvárd (sertésvásár bizonytalan), Szany, Szekszárd, Und, Tarcal, Tarján, Tiszapalkonya, Tompa. — Ló, marha- és sertésvásár: Szirák, Vál.

Május hó 12-én, kedden.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Bő (sertésvásár bizonytalan), Liget, Nagyorozsi, Nagypirit (sertésvásár bizonytalan), Patca (sertésvásár bizonytalan), Regöly (sertésvásár bizonytalan), Sümeg, Vásárosmiske, Veszprémmarsány. — Ló- és marhavásár: Bajna. — Ló, marha- és sertésvásár: Mezőkomárom. — Kirakodóvásár: Szirák, Vál.

Május hó 13-án, szerdán.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Földes, Lébény, Nemesmetes (sertésvásár bizonytalan), Nyirma, Pétervására, Szabadtszentkirály, Tiszalök, Vép (sertésvásár bizonytalan). — Kirakodóvásár: Bajna. — Ló- és sertésvásár: Csorna. — Ló- és marhavásár: Devescer. — Ló, marha- és sertésvásár: Mezőkövesd, Szekesfehervár.

Május hó 14-én, csütörtökön.

Nincsen vásár.

Május hó 15-én, pénteken.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Aszód, Csenger, Csepreg, Kereseliget (sertésvásár bizonytalan), Koppányszántó, Köveskál, Mike (sertésvásár bizonytalan), Pálháza, Pátka. — Ló, marha- és sertésvásár: Gyula.

Május hó 16-án, szombaton.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Csesztreg (sertésvásár bizonytalan), Endrőd, Gálosfa (sertésvásár bizonytalan), Iharosberény (sertésvásár bizonytalan), Szőlősgyőrök (sertésvásár bizonytalan). — Lóvásár: Gyula. — Ló, marha- és sertésvásár: Szegvár.

VÁSÁR ÉS PIAC.

(Fővárosi árak május hó 4-én.)

GABONATŐZSDE

KÉSZÁRUPIAC

Buza, tiszavidéki 77 kg-os 14.80—15.00, 73-as 14.95—15.15, 79-es 15.15—15.60, 80-as 15.25—15.75; felsőtiszaei és jászszági 77 kg-os 14.75—14.95, 78-as 14.90—15.10, 79-es 15.10—15.40, 80-as 15.20—15.45; dunántúli 77 kg-os 14.60—14.75, 78-as 14.75—14.85, 79-es 14.95—15.10, 80-as 15.05—15.15; pestvidéki és bácskai 77 kg-os 14.55—14.75, 78-as 14.70—14.90, 79-es 14.90—15.20, 80-as 15.00—15.25 pengő. — Rozs, pestvidéki 13.80—14.00, egyéb rozs 13.80—14.00; árpa, tak. elsőrendű 19.25—19.50, másodrendű 18.75—19.00, sórárpa 19.75—20.50; zab elsőrendű 22.00—22.50, másodrendű 21.75—22.00, tengeri, tiszai 15.00—15.20, egyéb tengeri 14.40—14.60; korpá 13.00—13.75 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC

Buza májusra 15.12—15.14, júniusra 14.97—14.98. — Rozs májusra 13.30—13.32, júliusra 13.70—13.72 pengő métermázsánként.

A készárupiac és határidőpiae gabonárait boletta nélkül kell érteni!

Vetőmagpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) Az idény előrehaladtával a forgalom némileg megcsappant, főleg csak később vethető takarmánymagvak iránt mutatkozik élelkebb érdeklődés. Ezek: *szudáni, muhar, kölesjék, cirok*. Jó kereslete van továbbá *vetőtengerinek, jümagvaknak*, valamint állandó rétek,

legelők és kerti pázsit létesítésére szolgáló *fűmagkeverékeknek*. *Lóheremag* irányszála csendes, mérsékelt forgalom mellett ára nem változott. *Lucernamag* kereslete némileg alábbhagyott, azonban a készletek is igen lecsökkentek, irányszála csendes. *Biborheremag*. Új termései biborheremag iránt a külföld részéről már némi érdeklődés mutatkozik. A bevetett terület lényegesen nagyobb a tavalyinál, a vetések jól teleltek, fagykárkok nem mutatkoznak s így a terméskilátások kedvezők. A *Budapesti Áru- és Értéktörzs* hivatalos jegyzései 100 kilonként, nyárszerűen, budapesti paritásában: köles 13.50—16, lucerna 175—200, lóhera 145—165, muhar 14.50—16, esilaggfűrt 16—17, Viktóriaborsó 17—21, zöldborsó 15—17 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 44—50, duplanullás finom tészta-liszt 36—42, nullás 36—42, kettős főzőliszt 32—38, négyes kenyérliszt 28—36 fillér kilogrammonként.

Abrahtakarmány piac. Arpakorpa 13.50, borsóhéj 12, borsókörpa 12.50, buzakonkoly 12.50, konkolydara 13.50, lenmagpogácsa 21, napraforgópogácsa 16, reppogácsa 12.50, rozskonkoly 12.50, rozskorpa 14, rozsocsó 12, rozstakarmányliszt 18, szójababpogácsaliszt nagyban 25, szójababpogácsaliszt kicsinyben 26 pengő métermásánként.

Takarmanóvásár. Kéti széna másodrendű 8—10, harmadrendű (csomagolásra) 7, muharszéna 11.50, alomszalma másodrendű 3—3.60 pengő métermásánként.

Cirokszakál. Takaró szalma (uradalmi) 26—28, takaró szalma (kisgazdától) 23—25, béls szalma (uradalmi) 6—8, béls szalma (kisgazdától) 6—8 pengő métermásánként. — *Cirokrag* 9 pengő métermásánként.

Tenyészmarhák és jármosok. Elsőrendű belföldi jármosokör (tarka) 0.88—0.90, elsőrendű belföldi jármosokör (fehér) 0.88—0.90, 1½—2 éves üszök 0.85—0.90, 1½—2 éves tinók 0.82—0.88, fiatal, friss fejős tehén 1.10—1.20 pengő kilogrammonként elősúlyban.

Gyapju. A londoni gyapjuárveréseken az árak 5—15 százalékkal estek. A magyar piacon körülbelül 25.000 kilogramm ujjnyírású, középminőségű fésűgyapju kelt el 1—1.05 pengős áron.

Nyersbőr. Marhabőrök (minden súlyban) 0.95—1, tarka 1.05—1.10, borjúbőr (hosszu lábbal) 1.60, (7 kilón felül 10 százalékkal olcsóbb), báránybőr (prima, fehér) 0.50—0.60 pengő kilogrammonként.

Sertésvásár. Könnyű sertés 112—114, közép 114—116, nehéz sertés 116—118 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Szurómarhavasár. Élő borjú, belföldi szopós, elsőrendű 0.96—1.06, kivételesen 1.10, másodrendű 0.82—0.94 pengő kg-ként elősúlyban.

Vágómarhavasár. Ökör legjobb minőségű 80—90, kivételesen 100, közép 65—78, bika legjobb 76—84, közép 64—74, tehén legjobb 78—82, közép 59—76, bivaly nines, növedékmarha 77—85 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Lóvásár. Csikó 58—90, igás kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 290—550, igás kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 200—350, számár 40—60, öszvér 30, alarendelt minőségű lovak 55—220, vágólovak 25—200 pengő darabonként.

Husvásár. *Marhahasár a nyílt piacokon:* Rostélyos, vastag hátszín, felsől, fehérpecsenye, hosszú, gömbölyű felsől 180—320, fartsó, lapocka, puha hátszín 180—320, szegye, dagadó 140—220, gulyásnak való 120—220 fillér kilogrammonként. — *Borjúhas:* Felszeletelt comb 280—380, sütnivaló 160—280, porköltnek való 120—220 fillér kilogrammonként. — *Juh- és bárányhas:* Julcomb 140—220, gerinc 140—180, lapocka 140—180, porköltnek való 120—160, bárányhas, hátulja 180—260, eleje 120—180 fillér kilogrammonként. — *Sertésahas:* Friss karaj 240—320, friss comb, tarja, lapocka 200—230, friss oldalas 160—210, füstölt sertés, helybeili karaj, lapocka, tarja, oldalas 200—340, vidéki 240—360, olvasztani való szalonna 140—160, sózott kenyérszalonna 140—180, füstölt 160—220, háj 150—170, zsíros tepertő 160—200, helybeili sertészsír 156—164 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. *Élő állatok a nyílt piacokon:* Tyúk 280—450, csirke 250—350, káppan 300—550, ruca 300—350, lud 1200—1500 fillér darabonként. — *Lelet állatok:* Tyúk 200—240, csirke 260—450, újdonság 500—700, káppan 260—320, hizott ruca 180—250, lud, hizott 180—250, újdonság 600—800, pulyka, hizott 180—260, sovány 140—180, ludmáj 800—1200, ludzsír és háj 220—300 fillér kilogrammonként. — *Tojás:* Friss teatojás 7—9, főzötojás 6—8 fillér darabonként.

Vad. *A nyílt piacokon:* Szarvascomb 250—300, gerinc 320—600, lapocka 150—200, többi része 80—100, őzgerinc 450—600, comb 280—350, többi része 60—120, vaddisznógerinc 250—300, comb 250—300, többi része 100—200 fillér kilogrammonként.

Hal. *Élő állatok a nyílt piacokon:* Haresa 300—500, ponty 180—260, kárasz 140—180, compó 200—250. — *Rak:* Folyami rák 10—100 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. *A nyílt piacokon:* Teljes tej 30—36, lefőltözött 16, aludt tej 10, tejszín 260—320, tejtől 130—200, centrifugált teavaj, tömbben 400—440, 10 dekás csomagolásban 440—560, főzővaj 320—360, szedett vidéki 340—360, tehéntúró 80—100, sovány tehéntúró 40—60, juhtúró 240—260, kevertúró 140—200, líptói túró 360—400, juhsajt 240—280, ementáli, hazai 380—500, trappista, hazai 220—320 fillér kilogrammonként.

Szárú fűzölék és szárú tészta. *A nyílt piacokon:* Lencse 36—60, borsó, hántolt, feles 48—80, bab, fehér, aprószemű 30—48, nagyszemű 52—80, szines 32—52, finom árpkása 80—120, durva 60—80, tojásos-tarhonya 100—140 fillér kilogrammonként.

Zöldség. *A nyílt piacokon:* Sárgepá-karotta 80—100, sárgepá 30—56 fillér kilogrammonként, petrezselyem zöldjével, csomója 6—8, zeller zöldjével, újdonság, darabja 4—8, zeller kilogrammja 60—100,

petrezselyem kilogrammonként 40—70, kevert zöldség 48—70, kalarábé, őszifajta 60—90, karfiol 70—120, vöröshagyma, újdonság, csomója 4—8, vöröshagyma, makói 12—16, dugghagyma, újdonság, fokhagyma zöldjével, csomója 65—140, fehérépa, savanyított 60—70, cékla 30—70, savanyított káposzta 52, keltkáposzta, újdonság 140—200, kelbimbó 280—360, fejessaláta, hazai 8—40, alambbegysaláta 140—240, tormá, hazai 60—140, őszi rózsaburgonya 16—24, nyári rózsá 26—32, Ella 14—20, közönséges 10—12, kifli 28—44, tömör csiperkegomba 360—500, szárított gomba 600—1200 fillér kilogrammonként, hónaproszreték csomója 10—50, ugorka, újdonság 360—500 fillér kilogrammonként, ecetben savanyított 140—160, vizes 90—120, zöldpaprika, újdonság, apró 30—50, savanyított zöldpaprika kilogrammja 100—160, paradicsom, újdonság 500—550, konzerv, literje 50—70, zöldbab, újdonság 1000—1200, zöldborsó, újdonság 120—160, kifejtett zöldborsó 300—600, spárga, újdonság 160—500, sóska 60—200, paraj, tisztított 40—70, gyökeres 36—50 fillér kilogrammonként.

Gyümölcs. *A nyílt piacokon:* Nemes fajalma 100—180, közönséges 60—90, szilvaiz 120—160, gyümölcsiz 140—320, keményhéjú dió 90—140, dióbel 320—560, mogyoró, héjazott 320—360, mandula, héjazott 320—620 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és házi szappan. *A nyílt piacokon:* Édes nemespaprika 340—400, félédes gulyás 320—360, rózsapaprika 240—320, erős 160—200, kereskedelmi 120—160, kék mák 100—140, pergetett méz 150—160, házi szappan 136—160, közönséges szappan 96—120 fillér kilogrammonként.

Paprika. *Termelői árak kg-ként Szegeden:* Édesnemes paprika 1.95—2, félédes paprika 1.25—1.50, rózsapaprika 0.90—1.10, másodrendű paprika 0.50—0.60, harmadrendű paprika 0.30—0.35, csöves paprika, fűzrenként 2.80—4.50 pengő. *Katolcsán:* Édesnemes paprika 1.85—1.95, rózsapaprika 1.10—1.20, másodrendű paprika 0.45—0.65, harmadrendű paprika 0.20—0.25, fűzérés csöves paprika 0.75—0.90 pengő kg-kint.

Borpiac. A borpiac helyzeleiben az elmúlt héten lényegesebb változás nem állott be. Az alföldi borvidéken, a kistemeleknél a készletek annyira megcsappantak, hogy azok a gazdák, akiknek még boruk van, egyelőre tartózkodnak az eladástól. Ennek következtében az árak elég szilárdak és felér árúért hektoliteronként 1.10—1.30 pengőt, sőt, több színű kadarka borokért és vörös borokért 1.20—1.30 pengőt fizetnek.

Szesz és szeszitalok. Az Országos Szeszértékesítő Rt. április hó 28-án tartott végrehajtóbizottsági ülésén az összes kategóriájú szesznek változatlan jegyzékét határozta el. *Gyümölcsipátlak:* Törkölyszeszben a kínlat még mindig nagy és 2.60 pengőn történtek eladások ab termelőállomások, készpénzfizetés mellett. Szilvaszeszben a vételezők kilégítő és nyári (vörös szilva) áru 5.30, kék szilvaszész minőség szerint 5.70—6 pengőig kelt el 10.000 literonként. *Borpiac:* Az iránzat valamivel megszilárdult és borpiacát állomások és minőség szerint 3.40—3.65 pengőig kelt el 10.000 literonként +2 százalék forgalmi adó, készpénzfizetés mellett.

Papiac. A magyar papiac a favámok kihirdetésének hatása alatt áll. A fő cikkül, a *fáreszelt fenyőánnál* a váltéltel köbméterenként 13, *lombfánál* körülbelül 25 pengő, ami a vámosk életbeletételese esetén az áru jelentékeny drágulását fogja eredményezni. *Keménypátlak* nines kereslet, *tűzfűz* a forgalom kilégítő és későbbi szállításra is jönnek létre kötése. Belföldi 1929—1930. évi termelésű bükkhasáb 320—325 pengő, tölgy- és cserhasáb 255—265 pengő, import bükk vagónóra 330—335 pengő (vámmal együtt) budapesti paritásában. Belföldi friss bükkhasábért a termelők 270—290 pengő közötti árakat kérnek ab Budapest. Faszében a kereslet ygenze; reortofasztárna 680—750 pengő 10.000 kg-kint magyar határállomásról.

Idegen pénzek vételi és eladási ára május hó 4-én. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Egy pengőnél többre kerül egy darab:* Angol font 27.78 (27.93); dollár 5.70 (5.73); hollandi forint 2.29 (2.30); német márka 1.36 (1.38); svájci frank 1.10 (1.11) pengő. *Egy pengőnél kevesebbe kerül egy darab:* Csehkorona 16.88 (17); szerb dinár 10.01 (10.09); francia frank 22.30 (22.60); lengyel zloty 63.90 (64.30); oláh leu 3.38 (3.42); olasz lira 29.90 (30.20); osztrák schilling 80.75 (80.77) fillér.

Arany- és ezüst pénzmekek. Huszokoronas arany 23.1 (23.3); ezüst egykoronas 0.21 (0.23); ezüst régi forintos 0.57 (0.59); ezüst ötkoronas 1.09 (1.11) pengő.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.

KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.

FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

Eredeti angol THE CHAMPION és saját

készítésű **Royal Star** kerékpárok 180 P-től havi 16 P részlete. **Kerékpár-alkatrészeket nagyban árban:** Külső gumi ... 5.40 belső ... 1.80 lánc és pedál ... 2.90

LÁNG JAKAB és FIA kerékpárgyáreszkedők Budapest, VIII. ker., József-kört 41. szám. Árjegyzék 1000 képpel ingyen Alapítva 1869

Gyűjtsünk előfizetőket

a **VASÁRNAP** számára!